

Partiet De Kristnes handlingsprogram 2021-2025

Programmet er under utarbeidelse av programkomiteen på vegne av Sentralstyret.
Versjon 4.1 er slik programmet foreligger etter samlingen i Bergen januar 2020.

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	1
1. Ekteskap og familie	5
1.1 Kjønn	5
1.2 Ekteskapet	5
1.3 Barn	6
1.4 Andre samlivsformer	6
1.5 Samlivsbrudd	6
1.6 Barnehage	7
2. Retten til liv	9
2.1 Vern om det ufødte liv	9
2.2 Reservasjonsrett	9
2.3 Aktiv dødshjelp	9
3. Tro og livssyn	11
3.1 Statens fundament	11
3.2 Religionsfrihet	11
3.3 Politisk islam	12
3.4 Den norske kirke	13
3.5 Andre trossamfunn	13
4. Stat og kommune	15
4.1 Konstitusjonelt monarki og Grunnloven	15
4.2 Krav til representasjon	15
4.3 Mindre byråkrati	15
4.4 Desentralisering og kostnadskontroll	16
4.5 Forvaltning og regulering	16
5. Skole og utdanning	18
5.1 Kristendom i skolen	18
5.2 Foreldreretten	18
5.3 Offentlige og frittstående skoler	19
5.4 Grunnskolen	20
5.5 Videregående skole	21
5.6 Lærerutdanningen	21

5.7 Høyere utdanning	22
5.8 Forskning	22
6. Kunst, kultur og frivillighet	24
6.1 Offentlig finansiering	24
6.2 Felles kulturarv	24
6.3 Frivillige organisasjoner	24
6.4 Sosialt entreprenørskap	24
6.5 Idrett	25
7. Økonomi og næringsliv	25
7.1 Skatt	26
7.2 Kontanter	26
7.3 Landbruk	27
7.4 Fiske	28
7.5 Fangst	29
7.6 Havbruk	29
7.7 Industri og næringsliv	29
7.8 Olje og energi	30
7.9 Nettleie og strømpriser	31
8. Klima, miljø og forvaltning	32
8.1 Klima	32
8.2 Miljø og forvaltning	32
8.3 Artsmangfold	33
8.4 Vannkraft	33
8.5 Olje, gass og kull	33
8.6 Ren energi	34
8.7 Rovdyrforvaltning	34
9. Samferdsel	36
9.1 Økte investeringer	36
9.2 Vei og bilhold	36
9.3 Veipricing	37
9.4 Kollektivtransport	38
9.5 Luftfart	38
9.6 Godstransport	38
10. Kommunikasjon	40
10.1 NRK	40
10.2 Aviser og publikasjoner	40
10.3 IKT	41
10.4 5G	41
10.5 AMS	42

11. Helse og sosial	43
11.1 Private foretak	43
11.2 Stykkpris	43
11.3 Sykehus	43
11.4 Tannhelse	44
11.5 «Glemte» pasientgrupper	44
11.6 Eldre og pleietrengende	44
11.7 Psykisk helse	45
11.8 NAV	46
11.9 Rusomsorg og rehabilitering	47
11.10 Alkoholpolitikk	48
11.11 Pensjonister	48
12 Barne- og familievern	50
12.1 Familiefokus	50
12.2 Det biologiske prinsipp	50
12.3 Barnekonvensjonen	50
12.4 Uavhengige sakkyndige	51
12.5 Rettslig kjennelse før akuttiltak	51
12.6 Bekymringsmeldinger	51
12.7 Omorganisering	51
12.8 Kompetanseheving	52
12.9 Finansiering	52
12.10 Ekstern kontroll	52
13. Samepolitikk	54
13.1 Sametinget	54
13.2 Språk og kultur	54
13.3 Reindrift	54
14. Justis og beredskap	56
14.1 Politi	56
14.2 Trygge gater	56
14.3 Veteraner	58
14.4 Domstolene	58
14.5 Kriminalomsorgen	59
14.6 Innvandring og flyktninger	59
14.7 Sivil beredskap	61
15 Forsvar og Heimevern	62
15.1 Verneplikt	62
15.2 Styrking og oppgradering	62
15.3 Heimevern og sivilforsvar	63

15.4 Kystforsvar	63
15.5 Feltsykehus	63
15.6 Utenlandstjeneste	63
16. Norge i verden	64
16.1 EU	65
16.2 EØS	66
16.3 Schengen	66
16.4 FN	66
16.5 Midtøsten og Israel	67
16.6 Bistand	68

Partiet De Kristne ble stiftet for å fremme de grunnleggende verdiene som har gjort Norge til et trygt, stabilt og fremgangsrikt samfunn gjennom generasjoner. En del av disse verdiene har forvitret de siste årene, og det har gitt oss lover som bare for en generasjon eller to siden var helt utenkelige. Når Partiet De Kristne tar kampen om Norges framtid, vil det helt naturlig bli et fokus på en del av disse sakene. Vår visjon strekker seg likevel lenger enn til noen utvalgte symbolsaker. Vår ideologi er dypt forankret i Bibelen og det judeo-kristne verdensbildet, preget av respekt for livet, individets frihet og hver enkelts ansvar for eget liv og sin nestes ve og vel. Dette fundamentet legger en grunn for en sunn og solid utvikling av hele samfunnet, og vi kan derfor tilby en bred plan og en helhetlig politikk for dette landet.

1. Ekteskap og familie

Partiet De Kristne mener solide ekteskap og familier er den viktigste byggesteinen for et sterkt og sunt samfunn. Vi vil løfte fram det varige, monogame forholdet som norm og ideal, og definere ekteskapet som en livslang forening mellom én mann og én kvinne. Vårt mål er sterke, robuste familier med sterk foreldrerett og eierskap til egne barn, og med stor frihet til å innrette sine liv som de ønsker.

Alle barn har rett til både en mor og en far, og til å kjenne sitt eget opphav. Vi vil derfor motarbeide alle forsøk på å gjøre barn til et objekt som skal produseres utenom den trygge rammen av en biologisk mor og far. Det er viktig at hele lovverket, både ekteskapsloven, adopsjonsloven, barneloven og bioteknologiloven, bygger på prinsippet om at alle barn har rett til å vokse opp med begge sine biologiske foreldre.

1.1 Kjønn

Partiet De Kristne vil tydelig anerkjenne naturens to kjønn, og løfte fram forskjellen i alle livets faser. Et mindretalls subjektive opplevelse av kjønnsidentitet skal ikke slette ut den allmenne orden og gjøres til norm for det store flertallet. Vi vil som bærende prinsipp i all lovgivning forholde oss til de objektive størrelsene *mann* og *kvinne*, og heller lage unntaksordninger der det måtte være nødvendig.

1.2 Ekteskapet

Partiet De Kristne mener det monogame, livslange forbund mellom mann og kvinne er det beste grunnlaget å bygge samfunnet på, og det eneste naturlige utgangspunkt for reproduksjon. Denne forståelsen av ekteskapet har lange, ubrutte tradisjoner både i Norge og i resten av verden, og Partiet De Kristne mener det er rett og viktig å gi denne samlivsformen en juridisk særstilling også i framtiden. Partiet De Kristne vil også anerkjenne de åpenbare forskjellene mellom mann og kvinne, og gi begge kjønn rom til å leve ut sine naturlige roller på egne premisser. Likestilling skal være frihet og like muligheter, ikke et krav om identiske liv. Partiet De Kristne vil derfor normalisere ekteskapslovgivningen og gå tilbake til den ekteskapsloven som gjaldt før innføring av kjønnsnøytral ekteskapslov.

1.3 Barn

Barn i alle aldre skal ha samme vern om liv og helse som voksne. De skal ha den nødvendige trygghet og stabilitet gjennom alle faser av oppveksten, så de kan trives og utvikle seg etter egne evner og forutsetninger. Partiet De Kristne vil legge til rette for at barn i størst mulig grad kan være sammen med foreldrene i de tidlige leveår, og på den måten danne sterke og nære bånd til egen familie. Dagens ordning med fødselspermisjon bør videreføres, men hvem av foreldrene som skal være hjemme med barnet, bestemmes av foreldrene selv. Ved småbarnsadopsjon gjelder samme permisjonsregler som ved fødselspermisjon.

Partiet De Kristne er av den oppfatning at barn bør vokse opp med både mor og far, og vil derfor ikke tillate at likekjønnede par får adoptere, benytte kunstig befruktning eller fungere som fosterhjem. Kunstig befruktning skal være forbeholdt tokjønnede ektepar som av helsemessige grunner har problemer med å få barn.

1.4 Andre samlivsformer

Selv om Partiet De Kristne mener det tradisjonelle ekteskapet mellom mann og kvinne er den beste og mest stabile samlivsformen, må vi forholde oss til at noen velger andre måter å leve livet på. I tilfeller der barn kan bli en naturlig del av bildet, mener vi det er behov for gode juridiske ordninger både for arv og oppløsning av forhold. Samlivsformer som ikke naturlig involverer barn tilhører den private sfære og trenger ikke anerkjennes eller reguleres av lovverket.

1.5 Samlivsbrudd

Vi erkjenner at samlivsbrudd forekommer, og det kan være et til dels høyt konfliktnivå mellom partene i forbindelse med barnefordeling. Vi vil dempe konfliktnivået, og stimulere til at partene selv finner de løsninger som er best for felles barn. Både økonomisk urettferdighet og sabotasje av samvær må adresseres. Det må legges til rette for at begge foreldrene får delta aktivt i barnas oppvekst.

Vi ønsker å fjerne økonomi som et kriterium for tildeling av samvær. Vi vil derfor endre ordningen med barnebidrag. Hver av foreldrene dekker egne utgifter ved samvær. Ved delt omsorg bør begge foreldrene få sin andel av barnetrygden. Ordningen med utvidet barnetrygd fjernes.

I tilfeller der barnet er under barnevernets omsorg, skal foreldrene som hovedregel ha like rettigheter til samvær med barnet.

Partiet De Kristne vil:

- Kreve en offentlig utredning i forhold til den kjønnsnøytrale ekteskapsloven, og arbeide for at den skal reverseres
- Styrke fars rettigheter som omsorgsperson ved samlivsbrudd
- La foreldre dele foreldrepermisjonen seg imellom som de selv ønsker
- Si nei til alle former for surrogati og eggdonasjon

- Si nei til sæddonasjon
- Si nei til forskning på befruktete egg

1.6 Barnehage

Barn trenger solide relasjoner med sine aller nærmeste. Partiet De Kristne har det grunnleggende syn at barn bør tilbringe mest mulig tid med sine foreldre når de er små. Det er et risikabelt eksperiment å institusjonalisere en hel generasjon fra de er små. Profesjonell omsorg kan aldri erstatte kjærligheten fra foreldre og foresatte. Partiet De Kristne mener dagens utbredte bruk av barnehage svekker samhold og tilhørighet i familien, og slik virker oppløsende på en av samfunnets viktigste byggesteiner. Vi mener derfor det er uheldig at barnehage i vårt samfunn er blitt normen snarere enn unntaket, og vil arbeide for at mødre som ønsker det kan være hjemme med egne barn de første leveårene.

Når det er sagt, er det viktig at tid som tilbringes i barnehage er best mulig for barnet. Barnehagene må derfor ha mest mulig kvalifisert og stabilt personell, gode fasiliteter og mange nok voksne på jobb hver dag. Barnehagene skal være trygge for barna ved at det alltid er tilstrekkelig personale til stede, vikarer blir brukt ved sykdom, arealforskriftene blir fulgt ute og inne, og ved at leker og utstyr er trygge og godkjent.

Vi mener at utbygging og drift av barnehager er en oppgave for markedet eller det sivile samfunn. Men så lenge det offentlige velger å finansiere barnehager, bør et tilsvarende beløp gå til familier som ikke benytter seg av dette tilbudet. Denne summen må baseres på det totale kostnadsbildet, og være den samme for alle barn uten behovsprøving. Vi ønsker dermed en stykkprisordning der pengene følger barnet. Det vil si at foreldrene kan bruke pengene til offentlig eller privat barnehage, til barnepass eller som kontantstøtte. Denne stykkprisen vil da erstatte dagens kontantstøtteordning, og betales ut skattefritt til dem som ikke benytter barnehage opp til et nærmere angitt tak.

Vårt langsiktige mål er imidlertid at hver familie betaler mindre skatt, og at nødvendig barnehageutbygging reguleres av det frie markedet.

Partiet De Kristne vil:

- Utrede hvilke strukturer i samfunnet som gjør at begge foreldrene føler at de må i arbeid mens barna er små
- Legge til rette for at foreldre som ønsker det selv kan ta seg av sine barn mens de er små
- Opprettholde minimumskrav til bygg og personell før godkjenning av barnehager
- Innføre maksimaltid for barn i barnehage
- Si nei til døgnåpne barnehager
- At det skal være naturlig å gjøre barna kjent med bibelfortellinger og tradisjonelle, kristne barnesanger også i barnehagen
- Si nei til Rosa kompetanse i skole og barnehage
- Likestille offentlige og private barnehager økonomisk

- Legge til rette for at større arbeidsplasser organiserer egne barnehager i tilknytning til egen bedrift (på dagtid)
- Gi alle foreldre den samme støtten som i dag tilfaller dem som bruker barnehage (ca 15 000,-/måned pr. 2020)

2. Retten til liv

Partiet De Kristne anser respekten for livets ukrenkelighet å være basisen for et trygt og velfungerende samfunn, og retten til liv selve grunnlaget for alle andre rettigheter. Vi vil derfor arbeide utrettelig for at livets verdi skal vernes fra unnfangelse til naturlig død.

2.1 Vern om det ufødte liv

Partiet De Kristne vil arbeide for at dagens abortlov («Lov om svangerskapsavbrudd») avvikles til fordel for en grunnlovsfestet rett til liv fra unnfangelse til naturlig død.

Vi vil at alle barn i Norge skal bli født og få vokse opp i trygghet. Partiet De Kristne vil derfor arbeide så bredt som mulig for å få ned aborttallene, gjennom både økonomi, helsevesen, jus, sosiale strukturer og holdningsskapende arbeid. Vi vil blant annet se grundig på årsakene til abort i Norge, og sette inn tiltak som kan hjelpe gravide å fullføre sitt svangerskap. Vi vil fremme frivillige organisasjoner som arbeider for å hjelpe vordende mødre. Vi vil også se på økonomiske tiltak som vil gjøre det lettere for enslige gravide å bære fram barnet, og gjøre det enklere med innenlands adopsjon når målet er at et barn kan bæres frem.

Både offentlige etater og den aktuelle fastlegen skal ha plikt til å informere gravide om barnets utvikling, om eksisterende støtteordninger, om de etiske betenkelighetene med abort og om mulige senskader for mor. Det skal også informeres grundig om mulige psykiske og følelsesmessige konsekvenser på lang og kort sikt for både mor og far.

Gravide skal ha rett på en samtaletime med kvalifisert helsepersonell tidlig i graviditeten. Denne skal ha fokus på juridiske rettigheter og muligheter for praktisk og økonomisk hjelp. Leger og annet helsepersonell skal ikke på eget initiativ foreslå abort for en gravid pasient.

2.2 Reservasjonsrett

Så lenge provosert abort er tillatt i Norge, skal det være full reservasjonsrett for alt helsepersonell. Ingen skal føle noe juridisk eller emosjonelt press til å delta i et inngrep som strider mot deres samvittighet.

2.3 Aktiv dødshjelp

Partiet De Kristne mener livet er ukrenkelig fra unnfangelse til naturlig død. En naturlig konsekvens av dette, er at vi vil bekjempe alle skritt i retning av aktiv dødshjelp i Norge. Vi mener det i enkelte tilfeller kan forsvares å avslutte livreddende behandling, men ikke aktivt å avbryte et annet menneskes liv.

Partiet De Kristne vil:

- Grunnlovsfeste retten til liv fra unnfangelse til naturlig død
- Arbeide for å stramme inn dagens abortlov
- Arbeide for lovendringer som kan bidra til å senke aborttallet i Norge
- Forby tvillingabort («fosterreduksjon») med umiddelbar virkning
- Legge bedre til rette for innenlands adopsjon
- Opprettholde engangsstønnen til mødre uten rett til barselpermisjon
- Gjennom skole og helsevesen øke bevisstheten rundt konsekvensene av uforpliktende seksuell omgang
- Legge til rette for organisasjoner som driver opplysningsarbeid for gravide
- Si nei til forskning på stamceller fra ufødte barn
- Si nei til blodtesten NIPT

3. Tro og livssyn

Alle mennesker, enten man er religiøs eller ikke, har et grunnleggende syn på livet og verden. Med dette følger et sett verdier og holdninger som preger avgjørelser og legger føringer for adferd. Det fins ikke nøytral grunn; vi tar alle med oss den vi er og det vi mener inn i alle livets situasjoner. Partiet De Kristne mener derfor at det hverken er mulig eller ønskelig å gjøre tro og personlige overbevisninger til en privatsak alene. Man er den man er i alle livets sammenhenger, og man skal ha rett til både å praktisere og forfekte sin tro i frihet.

Partiet De Kristne ønsker fortsatt et administrativt skille mellom kirke og stat, men vil bevare et kristent verdigrunnlag i Norge. Vi vil bekjempe forsøk på å gjøre ateisme og humanisme til styrende livssyn i det offentlige rom. Det gjelder også ideologier hvis praksis kommer i strid med menneskerettighetene og norsk lov.

3.1 Statens fundament

Partiet De Kristne vil at det i Grunnloven skal framgå tydelig at Den norske stat fortsatt skal bygge på verdiene i den judeo-kristne kulturarven som har preget samfunnet og menneskene i Norge fra kristenretten ble satt på Moster i 1024 og frem til i dag. Her er morallovene i De ti bud, menneskeverd, personlig frihet og nestekjærlighet viktige elementer.

Staten skal legge til rette for at alle innbyggere kan utøve sin tro i frihet og trygghet, men bør sikre de grunnleggende verdiene som har skapt det samfunnet vi har formet gjennom generasjoner. I dette mandatet ligger en plikt til å fremme kunnskap om vår kristne arv, og en forståelse av nasjonens kristne identitet og symbolbruk. Kristentroen og betydningen av denne bør løftes fram i det offentlige rom. Partiet De Kristne mener derfor at Staten i alle naturlige sammenhenger skal fremme kristen kultur og identitet, og på den måten danne et bolverk mot holdninger og menneskesyn som strider mot denne arven.

Partiet De Kristne vil:

- Bygge videre på verdiene i den judeo-kristne kulturarven
- Sikre alle mennesker religionsfrihet
- At Staten tar et aktivt ansvar for å fremme kristen tro og tanke

3.2 Religionsfrihet

Partiet De Kristne legger stor vekt på menneskers rett til selv å velge sin tro og sitt livssyn. Et moderne samfunn har rom for ulike tanker, meninger og livssyn, og retten til å følge sin overbevisning og samvittighet er en sentral idé i kristen tanke. Alle mennesker må få praktisere sin tro fritt så lenge den ikke fordrer handlinger som bryter med norsk lov.

Partiet De Kristne vil ha et robust lovverk som regulerer adferd, ikke tro, meninger og holdninger. Lovverket skal ikke legge flere hindringer i veien for religionsutøvelse enn nødvendig for å sikre det alminnelige rettsvern. Det skal ikke misbrukes til å kneble religiøse ytringer og snevre inn retten til tro og tale. PDK vil at loven skal være solid forankret i Grunnloven, representere våre felles verdier, gjelde likt for alle og håndheves med fasthet. Ytringer som ikke direkte oppfordrer til kriminelle handlinger skal være tillatt. Vi vil derfor avvise begrepet «hatkriminalitet» og gå inn for å fjerne straffelovens §185 (Rasismeparagrafen).

Partiet De Kristne mener alle trossamfunn må sikres full frihet i lære- og ansettelsessaker. Staten skal ikke bruke økonomi eller andre pressmidler for å fremme sin ideologi i eller stille teologisk krav til trossamfunn.

PDK vil endre paragraf 1 i Likestilling- og diskrimineringsloven, så den ikke fremmer en naturstridig kjønnsideologi eller griper inn i den private sfære med en slik agenda.

Partiet De Kristne vil:

- Sikre at den indre selvbestemmelsesrett forblir reell i alle tros- og livssynssamfunn
- Sikre frihet til både religionskritikk og religiøse ytringer
- Sikre kristne menigheter vigselfrett og retten til egne vigselfritualer
- Fjerne straffelovens §185 (Rasismeparagrafen) som omhandler såkalt «hatkriminalitet»
- Endre paragraf 1 i Likestilling- og diskrimineringsloven

3.3 Politisk islam

Det er få ting som utfordrer den vestlige forståelsen av frihet så mye som politisk islam og framveksten av islamisme i vårt land og i vår verdensdel. Den friheten som lenge har kjennetegnet det norske samfunnet er ikke vunnet én gang for alle, og kan ikke tas for gitt. Den må stadig forsvares og kjempes for.

Det har vist seg vanskelig å diskutere, kritisere og utfordre innhold og praksis i denne ideologien uten å bli møtt med vold og trusler om vold. I et fritt og demokratisk samfunn må det være høyde for å uttrykke både skepsis og kritikk av andres tro og verdier uten å skremmes til taushet. Islamisme truer også trosfriheten, da det er et uttalt forbud i Islam mot å forlate troen eller konvertere til en annen religion. Norge skal også i framtiden være et land mennesker kan flykte til, og ikke må flykte fra.

Vi vil også avvise alle forsøk på å utvikle parallelle lovverk og religiøse domstoler i Norge. Vi vil heller ikke tillate offentlig bruk av religiøse plagg som virker undertrykkende, truende eller som er egnet til å skjule bærerens identitet.

Partiet De Kristne vil:

- Avvise alle former for sharialovgivning i Norge

- Forby offentlig bruk av religiøse plagg som virker undertrykkende, truende eller som er egnet til å skjule bærerens identitet
- Forby all bruk av hijab i uniformer og offentlige stillinger
- Forby direkte og indirekte utenlandsk finansiering av moskeer i Norge
- Stenge moskeer som fremmer vold og terror

3.4 Den norske kirke

Den norske kirke har i generasjoner vært et sted for gudsdyrkelse, fellesskap og trosopplæring for store deler av det norske folk. Fortsatt er et overveldende flertall av befolkningen medlem i Kirken, og for mange har den en sentral plass i livets betydningsfulle øyeblikk.

Selv om vi i prinsippet mener at alle religiøse samfunn bør være økonomisk og administrativt adskilt fra Staten, anerkjenner vi at Kirkens primærfunksjoner må opprettholdes gjennom offentlig finansiering. Vi vil som en del av dette at Opplysningsvesenets fond i sin helhet føres tilbake til Den norske kirke, sammen med et tydelig ansvar for vedlikehold og rehabilitering av kirker og tilhørende eiendommer. Den delen av bygningsmassen som er regulert av kulturminneloven skal fortsatt ivaretas av offentlige midler i samarbeid med eier.

Partiet De Kristne vil:

- Opprettholde Kirkens primærfunksjoner gjennom offentlig finansiering
- Tilbakeføre Opplysningsvesenets fond til Den norske kirke i sin helhet
- Sette av offentlige midler til vedlikehold av kulturminner

3.5 Andre trossamfunn

Kristne menigheter og andre trossamfunn dekker mange menneskers åndelige behov, og er ofte en fruktbar ressurs for lokalsamfunnet. Partiet De Kristne mener derfor at staten bør legge til rette for at mennesker kan få trygge og gode rammer rundt utøvelsen av sin gudstro.

Partiet De Kristne vil styrke selvbestemmelse og økonomi for menigheter og trossamfunn. Vi ser det som ønskelig at trossamfunn blir mindre avhengige av statlig støtte, og vil redusere, og på sikt fjerne, tilskudd til tros- og livssynssamfunn. Trossamfunn som oppfyller §1 i loven om tilskudd til livssynssamfunn fra 1981, kan få støtte i form av skattelette, momsfritak og gode fratrekkordninger for frivillige gaver.

Mennesker skal sikres trosfrihet. Partiet De Kristne mener likevel det er legitimt for staten å fremme og ivareta verdier som har lang tradisjon i landet, for på den måten å bevare vår kristne kultur og tankesett.

Partiet De Kristne vil:

- Sikre at den indre selvbestemmelsesrett forblir reell i alle tros- og livssynssamfunn

- Avvikle direkte økonomisk støtte til alle trossamfunn
- Sikre kristne menigheter vigselfrett og retten til egne vigselfritualer
- Arbeide for å innføre fullt momsfristak for menigheter og frivillige organisasjoner
- Fjerne taket på skattefradrag for gaver til frivillige organisasjoner, samt utvide ordningen til lokale organisasjoner og prosjekter
- At fridager utenom norske helligdager må tas av opparbeidede feriedager

4. Stat og kommune

Partiet De Kristne er et verdikonservativt parti som ønsker å bevare og beskytte Norge som en fri og selvstendig nasjon med trygge grenser, selvvalgte lover og full råderett over egne ressurser. Nasjonalstaten har vist seg egnet som byggestein for en trygg og harmonisk verden og et godt bolverk mot kontrollerende overbygg og internasjonal ensretting. Vi ser positivt på fruktbart samarbeid mellom frie og selvstendige nasjoner, men ønsker ikke en utvikling mot overnasjonale myndigheter og politisk globalisme.

Nasjonalstaten fungerer best med relativt homogen kultur og få religiøse skillelinjer. Det er derfor viktig å føre en klok innvandringspolitikk som ikke undergraver statens stabilitet og indre styrke over tid.

4.1 Konstitusjonelt monarki og Grunnloven

Norge skal forbli et konstitusjonelt monarki som beskrevet i Grunnloven med en monark som opptreer upolitisk og samlende for folket.

Suverenitet skal ikke avgis i strid med Grunnlovens paragrafer 1 og 115, hverken i enkeltsaker eller i summen av enkeltsaker.

4.2 Krav til representasjon

Partiet De Kristne ser med bekymring på at Norges lovgivende forsamling fylles med politikere som har sitt verv som yrke og mangler nødvendig innsikt i hverdagen utenfor politikken. Vi ønsker derfor å innføre noen enkle krav og begrensninger for de som skal lage lover som angår oss alle: Ingen skal være valgbare til Stortinget før året de fyller 25 år. Det innføres en tidsbegrensning på tre sammenhengende perioder. Etter en periode med fravær kan man velges inn på nytt, men da bare for to perioder i strekk. Fravær grunnet annet arbeid i politikken, som deltagelse i regjering, regnes ikke med. Etter avsluttet periode skal det være fem års karantene mot lobbyvirksomhet inn mot politiske organer for både stortingsrepresentanter, statsråd og sentrale stillinger rundt disse. Vi vil også at mulighetene for stryking og kumulering gjeninnføres ved alle valg.

4.3 Mindre byråkrati

Det er et overordnet mål for Partiet De Kristne å redusere offentlig byråkrati i størst mulig grad. I all forvaltning ønsker vi at saker løses på lavest mulig nivå, og så nær den det gjelder som mulig. Staten skal primært løse oppgaver som ikke kan løses på kommunalt nivå, kommunen primært det som ikke kan løses i familie og nabolag. Dette sikrer størst mulig frihet, mangfold og følelse av eierskap for den enkelte.

Partiet De Kristne vil utvikle fylkeskommunen som administrativ størrelse. Oppgaver som i dag tilfaller fylkeskommunen, legges til henholdsvis kommune og stat.

Partiet De Kristne vil satse tyngre på kommunen som styringsenhet. Dagens ordning innebærer sterke føringer fra sentralt hold, og gir liten frihet for lokaldemokratiet. Vi vil derfor gi kommunene større frihet i forhold til budsjett og tilpasning av regler og forskrifter til lokale forhold.

Partiet De Kristne ser positivt på at kommuner som av historiske, geografiske og demografiske grunner hører naturlig sammen, slår seg sammen til større enheter. Dette bør imidlertid skje frivillig og uten økonomisk press, etter avstemninger i befolkningen. I slike prosesser må det lages forpliktende planer for hvordan befolkningen lengst unna det nye kommunesenteret skal sikres et godt tjenestetilbud også etter sammenslåingen.

Partiet De Kristne vil også kreve økt bruk av folkeavstemninger i avgjørende veivalg for nasjonen.

4.4 Desentralisering og kostnadskontroll

Partiet De Kristne vil ta hele landet i bruk. Der det er praktisk mulig vil vi legge offentlige institusjoner utenfor Oslo, og gjerne også utenfor det sentrale Østlandet. Dette skaper arbeidsplasser og generell økonomisk vekst i distriktene. Vi vil også påse at toppledere rekrutteres etter kvalifikasjoner alene, og ikke etter geografisk nærhet til hovedstaden.

Direktører og ledere i statlige foretak skal ha konkurransedyktige lønnsavtaler, men vi vil ha tydelige lovreguleringer på lukrative pensjonsordninger og «fallskjermer» i offentlige stillinger.

4.5 Forvaltning og regulering

Gjeld knyttet til bolig er den viktigste grunnen til at familier får lite tid sammen. Partiet De Kristne ønsker at det skal være mulig for alle å skaffe seg egen bolig uten å måtte binde opp to fulle inntekter i flere tiår. Det må bli lettere å bygge egen bolig uten urimelige og kostnadsdrivende særkrav til utforming og tekniske løsninger. Vi vil derfor ha et lovverk som gjør det enkelt og rimelig å bygge egne boliger, og på den måten fremme en variert, naturlig og levende boligmasse tilpasset ulike ønsker og behov.

Partiet De Kristne ønsker at all offentlig forvaltning skal være effektiv og smidig, med enkle og forutsigbare kjøreregler. Hverken næringslivet eller privates rett til å disponere egen eiendom skal detaljstyres. Utgangspunktet må være at både private og profesjonelle utbyggere må få bygge som de vil på egen eiendom. Det må eksempelvis bli enklere, billigere og raskere å skille ut tomter fra egen eiendom.

Lovverket skal primært rettes inn mot å lage et romslig rammeverk som gir nøytrale og forutsigbare forhold for alle. Det betyr blant annet at vi vil redusere antall høringsinstanser, begrense innsigelsesretten i arealsaker og lage lover som overlater minst mulig til saksbehandlers skjønn.

Partiet De Kristne vil:

- Verne om Grunnloven
- Utrede avvikling av fylkeskommunen

- Forenkle offentlig sektor, slik at behandlingstid og kostnader reduseres
- Forenkle Plan- og bygningsloven slik at det blir billigere å bygge nye boliger
- Gi kommunene større råderett over økonomi og arealplanlegging
- Kreve bindende folkeavstemning ved planlagte kommunesammenslåinger
- La offentlig finansierte tjenester driftes av ideelle og private (anbud) der det er hensiktsmessig
- Anonymisere og forenkle prosedyrene for offentlige anbud
- Innføre svartidsgarantier i all offentlig forvaltning
- Redusere antall statlige innsigelsesinstanser
- Begrense muligheten for innsigelser der planforslag er i samsvar med overordnede planer
- Differensiere 100-metersregelen, slik at den ikke slår urimelig ut i områder med en annen topografi og bebyggelse enn i bynære områder på Østlandet
- Pålegge kommuner med boligmangel å frigjøre egne arealer til boligformål
- Vektlegge lokale interesser ved vern av naturområder
- Liberalisere kravene til utleieenheter/sekundærboliger
- Åpne for privat bygging av studentboliger på samme vilkår som studentsamskipnadene
- Fjerne dokumentavgiften
- Flytte flere statlige arbeidsplasser ut av Oslo
- Lovregulere etterlønninger og pensjonsordninger i offentlige lederstillinger
- Innføre alderskrav til Stortinget (25 år)
- Innføre tidsbegrensning på Stortinget (3 sammenhengende perioder)
- Erstatte 1. mai med 8. mai som offentlig høytidsdag
- At bare norske statsborgere skal ha stemmerett

5. Skole og utdanning

Skolens viktigste oppgaver er å formidle kunnskap, stimulere nysgjerrighet og støtte foreldrene i deres oppdragelse av barna. De første årene på skolen har stor innflytelse på et barns utvikling, og legger en grunn for hele resten av livet. Vi mener derfor skolen må ha et sterkt fokus på kunnskap og formidling av de verdiene samfunnet er tuftet på.

Partiet De Kristne mener det er foreldrene som har det overordnede ansvaret for at barna får fostring og undervisning. Den offentlige skolen skal på foreldrenes vegne gi alle barn i Norge et godt skoletilbud. Barnet tilbringer store deler av sin tid nettopp i skolen, og det er viktig at skoledagen fremmer lærelyst, mestring og karakterdannelse. Skolen skal gi den faglige og kulturelle ballasten barnet trenger for å lykkes i familie, arbeid og samfunnsliv.

5.1 Kristendom i skolen

En bred forståelse av kristendommens betydning for utviklingen av norsk kultur er helt vesentlig for å tolke samfunnet vi lever i. Det er derfor viktig at alle elever i norske skoler får en innføring i det grunnleggende innholdet i den kristne lære, og får kjennskap til den kulturelle skatten som har formet norsk litteratur og tankesett i generasjoner. Partiet De Kristne vil derfor at den klassiske kristendomsundervisningen igjen blir en obligatorisk del av læreplanen. Undervisning om andre religioner og filosofier bør legges inn under samfunnskunnskap.

Partiet De Kristne vil lovfeste elevers rett til å drive organisert, frivillig arbeid og kunne samles i skolens friminutt. Vi vil imidlertid ikke opprette bønnerom eller andre lokaler som utelukkende settes av til religiøs utøvelse. Den kristne lagsbevegelsen og lignende organisasjoner er en positiv faktor for elevers skolehverdag, og skal ikke underlegges unødige restriksjoner.

Partiet De Kristne vil:

- Gi alle elever i norsk skole en solid kunnskap om kristendommen og dens betydning for utvikling av vår kultur
- Gjeninnføre det klassiske kristendomsfaget
- Legge den generelle undervisningen om religion og filosofi til samfunnsfagene
- Sikre elevers rett til å samles til lagsarbeid og kristen forkynnelse også på skolen

5.2 Foreldreretten

Partiet De Kristne mener det til syvende og sist er foreldrenes rett og ansvar å påse at barna får den undervisningen de trenger. Vi vil derfor opprettholde den grunnleggende tanken i lovverket at det i Norge er opplæringsplikt, ikke skoleplikt. Med dette følger at foreldre selv skal få velge hvor og hvordan barna undervises.

Skolen utgjør en stor del av barnas hverdag, og valg av skole er derfor viktig for mor og fars rett til å velge oppdragelse i tråd med egen overbevisning. Dette betyr at det i Norge må være full anledning til å starte og drive friskoler, både ut fra alternativ pedagogikk og på religiøst grunnlag.

5.3 Offentlige og frittstående skoler

Partiet De Kristne mener det offentlige må påse at alle barn i Norge har et godt skoletilbud. Vi vil derfor arbeide for å styrke også den offentlige skolen, både med tanke på faglig innhold og lærerens arbeidsvilkår.

Partiet De Kristne vil styrke frittstående skolars rett og mulighet til å utvikle sin egenart, enten det gjelder pedagogiske metoder eller livssyn. Vi vil ha fri etableringsrett for alternative skoler, så sant krav til faglig kvalitet og kulturell relevans er oppfylt. Friskolene må fortsatt sikres retten til å ansette personale som står inne for den enkelte skoles egenart. Vi vil for øvrig fjerne det kunstige skillet mellom friskoler og private skoler som fins i dagens lovverk.

Partiet De Kristne ser det som en selvfølge at offentlige og private skoler likebehandles økonomisk. Pengene skal følge eleven, uavhengig av om eleven går i offentlig eller privat skole. Slik blir eleven en inntekt for skolene, og det blir større likebehandling mellom private og offentlige skoler. Alle kostnader, også hus- og investeringskostnader, må legges til grunn i beregningene. Elever som på grunn av særskilte behov trenger større ressurser, vil følges av et tilsvarende tilskudd.

Foreldre som av ulike grunner ønsker å undervise barna sine hjemme, skal ha full frihet til dette. Partiet De Kristne vil legge til rette for at hjemmeundervisning skal være enkelt og tilgjengelig, og vil se på mulighetene for å lage egne opplegg som tilbys foreldre som en frivillig støtte. Den offentlige finansieringen skal fortsatt følge eleven, og utbetales foreldrene ved semesterstart. Hjemmeundervisning skal være under kommunalt tilsyn. Dette tilsynet skal imidlertid være basert på objektive, faglige kriterier, og ikke gi rom for skjønnsmessige vurderinger av ideologisk karakter.

Selv om ingen kunnskapsformidling er verdinøytral, skal læreren i alle sammenhenger tilstrebe å gi elevene en bred og faktabasert undervisning som stimulerer til nysgjerrighet og refleksjon. Teorier må ikke presenteres som dogmer, og alternative paradigmer skal både presenteres og utforskes. Elevene bør for eksempel gjøres grundig kjent med alternativer til evolusjonsteorien, og oppmuntres til å utfordre alle rådende paradigmer innen forskning og undervisning.

Partiet De Kristne vil:

- Verne sterkt om foreldreretten
- Sikre retten til å drive private skoler i tråd med grunnleggende demokratiske verdier
- Likebehandle offentlige og private skoler med hensyn til finansiering
- Innføre en finansieringsmodell der pengene følger eleven og forbudet mot utbytte oppheves
- Gjøre hjemmeundervisning enklere og mer tilgjengelig
- Beholde mindre, lokale skoler, så flest mulig elever kan gå på skole nær hjemmet
- At elever oppfordres til å utfordre vitenskapelige paradigmer og teorier

5.4 Grunnskolen

Partiet De Kristne vil fortsatt ha et sterkt faglig innhold i grunnskolen. Gode kunnskaper i eksempelvis norsk, engelsk, matematikk, naturfag og IKT blir stadig viktigere i en internasjonal verden.

Skal vi oppnå fokus rundt det faglige innholdet, må det også gjennomføres en evaluering. Derfor vil vi gjennomføre skriftlige prøver i matematikk, norsk og engelsk i 5.- 7. klasse. Eleven vil få karakter på disse prøvene. Kulturell dannelse fordrer også at elevene tilegner seg god kjennskap til norsk og vestlig kultur, språk og historie.

Partiet De Kristne ønsker en kritisk gjennomgang av innholdet i lærebøkene med tanke på ideologiske slagsider. Vi vil vurdere å opprette en uavhengig kommisjon med ansvar for å sikre bredde og nøytralitet ved godkjenning av lærebøker, særlig med fokus på historiesyn, globalisme, kjønnsideologi og vitenskapelige paradigmer. Lærebøkene skal presentere fakta, fremme evnen til å se sammenhenger og oppmuntre til kritisk tenkning. Da må ulike syn presenteres på en skikkelig måte og etablerte paradigmer tåle konkurranse.

De siste årene har det vært et økt fokus på lærerens autoritet, klasseledelse og disiplin. Dette mener vi er viktig, og her har norsk skole fortsatt mye å hente. Det er også viktig at skolen tilpasses de behov som er i samfunnet, og en økt satsing på realfagene er fortsatt nødvendig.

Partiet De Kristne mener det ikke er skolens ansvar å gi fremmedspråklige elever undervisning i eget språk. Vi vil derfor fjerne den lovfestede retten til morsmålsundervisning i skolen.

Partiet De Kristne vil:

- Ha fokus på kunnskapsformidling i skolen
- Arbeide for bedre disiplin og tydelig klasseledelse
- Sikre alle elever i ungdomsskolen løpende karaktersetting gjennom hele skoleåret
- Gjennomføre skriftlige prøver i matematikk, norsk og engelsk i 5.- 7. klasse og gi karakter på disse
- Prioritere tiltak mot mobbing
- Øke fokuset på førstehjelp og personlig økonomi på ungdomstrinnet
- Heve inntakskravene til lærerutdannelsen, særlig i norsk, engelsk og matematikk
- Frigjøre lærerne fra flest mulig administrative oppgaver
- Opprette en uavhengig kommisjon som godkjenner lærebøker til bruk i den offentlige skolen
- Gjøre undervisning i kristendom obligatorisk for lærerstudentene
- Se på tiltak for å få flere mannlige lærere inn på grunnskolen
- Fjerne retten til morsmålsundervisning i skolen
- Fjerne karaktersetting i norsk sidemål
- Forby all bruk av hijab i grunnskole og videregående skole
- Tilføre ekstra ressurser til norskopplæring for barn som ved skolestart ikke behersker norsk

5.5 Videregående skole

Norge har et stort behov for arbeidskraft med realfagkompetanse. Partiet De Kristne vil arbeide for å heve kompetansen i, og interessen for, realfag i den videregående skolen.

Elever som ønsker en yrkesfaglig utdanning bør få smidigere ordninger. Partiet De Kristne mener at det kan stilles forskjellige krav for å komme inn på en videregående skole, avhengig av hvilken relevans de forskjellige karakterer har for videre studier. Det bør være ulik vektning av fag på eksempelvis studieforberedende studier og yrkesfaglig utdanning.

Tilbud om yrkesfaglig utdanning bør også inneholde kortere utdanningsløp på henholdsvis ett og to år. Elever som er klart motivert for å starte i arbeidslivet, bør få anledning til det, men med en mer praktisk rettet yrkesforberedende opplæring av kortere varighet enn grunnopplæringens hovedmodell.

Svært mange elever faller fra i løpet av sin videregående utdanning, noe som er uheldig både for samfunnet og den enkelte. Vi vil derfor se på mulige tiltak for å redusere frafallsprosenten, slik som økt praktisk undervisning og fleksibel skoledag. Det kan også være et alternativ å strekke utdanningsløpet ved å kombinere arbeid og utdanning i større grad enn i dag.

Partiet De Kristne vil:

- Utrede gradert vektning av ulike fag ved opptak på videregående skoler
- Styrke undervisningen i personlig økonomi i videregående skole
- Gi elevene i den videregående skolen anledning til å evaluere undervisningen
- Gjennomføre forsøk med anonym retting av tentamen og større elevarbeid
- Stimulere til tettere samarbeid mellom skoler, bedrifter og forskningsmiljøer, og utvikle temaskoler på ungdomstrinnet og i den videregående skolen

5.6 Lærerutdanningen

For å skape en god skole trengs det først og fremst dyktige lærere. En god lærer har sterke faglige kunnskaper, men enda viktigere er evnen til å undervise andre, utvikle elevens læringspotensial, og aller mest inspirere til god selvinnsikt, arbeidsglede og faglig interesse.

En lærerstudent må i hele utdanningsløpet få god tilpasset veiledning for yrket, både pedagogisk og faglig. De som underviser ved lærerhøgskolene må selv ha erfaring fra læreryrket, og ha evne og utdannelse i god veiledning. Kravene for å komme inn på lærerutdanningen må skjerpes, kvaliteten på utdanningen forbedres, og tilbudet om etterutdanning og faglig oppdatering for lærerne må utvides og styrkes.

Etter ti år i samme skole skal læreren kunne søke om fri et halvt år med halv lønn for å ta etterutdanning. Om det er ønskelig og tjenlig, kan læreren ta ut studiehalvåret over lengre tid, for eksempel ett år i halv lærerstilling og resten som lønnet studiepermisjon.

5.7 Høyere utdanning

Partiet De Kristne vil videreutvikle Norge som kunnskapsnasjon. For å nå dette målet, må Norge ha et tilbud innenfor høyere utdanning som er konkurransedyktig internasjonalt. Private høyskoler er en viktig del av det norske utdanningssystemet. Partiet De Kristne ønsker at finansieringen av private høyskoler og vitenskapelige høyskoler blir mer likeverdig med de statlige institusjonene. Undervisningsinstitusjonene må kombinere undervisning med forskning, og ha nær kontakt med internasjonale institusjoner med høyt faglig nivå. Studentene bør ta aktivt del i forskningen ved utdanningsinstitusjonene. Institusjonenes forskningsvirksomhet bør finansieres gjennom eget finansieringsopplegg for forskningen i Norge. Ny teknologi åpner for at gode lærekrefter kan benyttes av flere institusjoner.

Høyere læreinstitusjoner skal selv kunne bestemme sitt studietilbud og sin måte å organisere opplæringen på innenfor nasjonale krav og rammer. Universiteter og høyskoler bør selv kunne fastsette opptakskrav til studentene. Vi ser det som positivt om det blir enklere å bytte høyskole/ universitet ved behov uten å miste studiepoeng.

Det er nødvendig med større samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner, forskningsmiljøer og næringslivet. Det må også ligge et incentiv i finansieringssystemet som oppmuntrer til økt samarbeid.

Partiet De Kristne vil:

- Likebehandle private og offentlige utdanningsinstitusjoner
- Gi full frihet for enkeltskoler til å organisere skolehverdagen med tanke på pedagogisk innhold og satsingsområder
- Styrke høyere utdanning innen utvikling og anvendelse av IKT
- Styrke fokus på IKT i lærerutdannelsen
- Øke opptakskapasiteten innen ingeniør- og teknologifag

5.8 Forskning

Verden forandrer seg, og skal Norge opprettholde sin konkurranseevne internasjonalt må vi satse på forskning og kunnskapsbasert industri. Vi kan nok aldri bli billigst på arbeidskraft, men vi kan bli best på en rekke områder hvor vi allerede har et forsprang på kunnskap og erfaring. Vi må ha som mål å bli en dynamisk, kunnskapsbasert økonomi. Partiet De Kristne mener derfor det må satses tungt på å utvikle fagmiljøer i verdensklasse, og la industri og næringsliv få gode konkurransevilkår internasjonalt. For å få dette til må vi både prioritere og tenke langsiktig. Norsk forskningspolitikk må naturligvis prioritere områder der vi allerede har kompetanse, levende næring og/eller fortrinn fra naturens side.

Siden grunnforskningen er viktig for samfunnet som sådan, skal den sikres tilstrekkelige ressurser. De offentlige bevilgningene må være langsiktige og forutsigbare. Forskningen skal være fri og uavhengig, og ikke underlagt politiske føringer og press fra næringsliv eller interessegrupper.

Anvendt forskning omformer ny kunnskap og innsikt til økonomisk salgbare produkter. Partiet De

Kristne vil satse mer på kommersialisering av forskning. Dette vil stimulere til innovasjon og økt verdiskaping. Et tettere samarbeid mellom næringsliv og forskningsinstitusjoner er derfor viktig. Spesielt viktig er det å korte ned tiden fra etablering av ny kunnskap til nye produkter når markedet.

Partiet De Kristne mener det er positivt at både privatpersoner og bedrifter donerer penger til allmennyttige formål. Vi ønsker derfor skattefradrag for slike bidrag. SkatteFunn stimulerer til økt forskningsinnsats fra næringslivet ved at det gis skattefradrag på privat kapital som benyttes til forskning. Vi vil derfor gå inn for at ordningen utvides.

Partiet De Kristne vil stille seg bak Langtidsplan for forskning og høyere utdanning. Dette er med å gi næringslivet og forsknings- og utdanningsmiljøene forutsigbarhet og langsiktighet.

Partiet De Kristne vil:

- Sikre grunnforskningen i Norge gode og langsiktige rammer
- Forenkle byråkratiet rundt søknad om forskningsmidler
- Etablere et uavhengig forskningsombud som skal sikre at forskning betalt av det offentlige holdes fri fra politisk press
- Identifisere kunnskapsområder der Norge er verdensledende, og sette inn større ressurser her
- Øke bevilgninger til forskning og utvikling (FoU)
- Vurdere skattefradrag ved gaver eller investeringer som gis til FoU- baserte bedrifter og grunnforskning etter nærmere fastsatte regler
- Satse videre på SkatteFunn
- Styrke utvekslingen mellom forskning og næringsliv, og slik legge til rette for innovasjon og næringsvekst
- Innføre skattefradrag for gaver til universiteter og forskningsinstitusjoner
- Finansiere grunnforskning gjennom det offentlige
- At tildeling av forskningsmidler også skal baseres på resultatmåling og prosjektevaluering
- Styrke forskningssamarbeid med Israel

6. Kunst, kultur og frivillighet

Kunst og kultur er en viktig del av liv og identitet hos enkeltmennesker og berikende for Norge som nasjon. Partiet De Kristne vil legge til rette for at mennesker i alle aldre kan utfolde seg og nyte kunst og kultur i alle former.

6.1 Offentlig finansiering

Det bør ikke være en prioritert oppgave for det offentlige å holde liv i smale kunstprosjekter uten appell hos publikum. Kunst og kultur hører til det sivile samfunn, og vil blomstre og trives i den grad det fins interesse hos publikum for det som skapes. Vi mener likevel det kan stilles midler til rådighet for konkrete prosjekter innen både musikk, billedkunst, teater og andre nærmere definerte grener – som en ordning der et offentlig kulturfond gir en krone for hver krone prosjektet selv skaffer til veie gjennom private sponsorer og/eller billettinntekter. På den måten går midlene til prosjekter som allerede har bevist sin appell til publikum.

6.2 Felles kulturarv

Vi mener også at det bør være i fellesskapets interesse å ta vare på enkelte deler av vår felles kulturarv. Dette gjelder blant annet nasjonale museer, enkelte større gallerier og en rekke kulturminner. Partiet De Kristne vil derfor opprette et offentlig fond som skal brukes til dette formålet. Vi vil også være positive til statlig finansiering av enkelte prosjekter som åpenbart er for store til at de kan gjennomføres ved hjelp av private midler.

6.3 Frivillige organisasjoner

En viktig del av kulturen i Norge er idrett og frivillige organisasjoner av alle slag. Partiet De Kristne mener aktive og levedyktige organisasjoner er et av adelsmerkene på et godt samfunn og et velfungerende demokrati. Vi vil derfor i størst mulig grad legge til rette for at mennesker kan organisere seg rundt felles interesser og engasjement, dog uten at man gjør seg avhengig av Staten og dermed mister friheten. Det er viktig med strukturer som ikke inviterer makten til å overstyre aktiviteten i det frivillige, eller bruke det frivillige Norge for å fremme egen agenda. Et aktuelt virkemiddel er skattefradrag ved private gaver til frivillige organisasjoner.

6.4 Sosialt entreprenørskap

Partiet De Kristne vil fremme sosialt entreprenørskap i samfunnet for å løfte frem de norske kjerneverdier og for å skape et mer bærekraftig samfunn økonomisk, miljømessig og sosialt. Vi vil også jobbe for å styrke det sosiale ansvaret og kapitalen i samfunnet, ved å legge til rette for gode rammebetingelser og for en god balanse mellom frivillig arbeid, «gründerskap», etisk motivert næringsutvikling og politisk styring.

6.5 Idrett

Idretten er en stor folkebevegelse som samler barn, unge og voksne til positiv livsutfoldelse i ulike aktiviteter. Idretten skaper velvære og glede, samler mennesker med ulik bakgrunn, skaper lokal tilhørighet og fremmer folkehelsen. Partiet De Kristne vil legge til rette for at flest mulig gis mulighet til å være aktive innen idrett og fysisk aktivitet.

Partiet De Kristne er opptatt av at idretter som ikke er store og veletablerte også må slippes til, og at alle idretter skal behandles etter samme prinsipper av det offentlige. Økonomiske støtteordninger og rammebetingelser må ha som utgangspunkt at alle idretter gis det samme grunnlaget for vekst og utvikling.

Idrettsanlegg er en viktig del av infrastrukturen for å gi barn og ungdom gode oppvekstvilkår. Det må satses på lokale idrettsanlegg som sikrer et mangfold av aktiviteter, og som er tilgjengelige for et bredt spekter av lag og organisasjoner.

Offentlige midler som brukes på idrett, bør primært brukes på barne- og ungdomsidrett. En bred satsing på idretten vil også være et viktig element i arbeidet for å oppnå en bredere integrering mellom landets forskjellige etniske grupper.

En av idrettens uheldige sider er tilfeller av doping. Partiet De Kristne vil støtte arbeidet for en dopingfri idrett både i den organiserte og den uorganiserte idretten.

Partiet De Kristne vil:

- Innføre full refusjon av merverdiavgift for frivillige organisasjoner
- Opprette offentlige gaveforsterkningsordninger for prosjekter med privat delfinansiering
- Øke skattefradrag for gaver til frivillige organisasjoner (der det ikke hentes ut utbytte, hverken direkte eller indirekte)
- I samarbeid med Norges Idrettsforbund, enkelte særforbund og private aktører utvikle prosjekter som kan fremme topp- og breddeidrett
- Prioritere alkoholfrie arrangementer ved tildeling av offentlig støtte
- Etablere konkrete tiltak i lokale lag og foreninger for å forebygge bruk av doping, anabole steroider og andre illegale stoffer

7. Økonomi og næringsliv

Selv om ingen økonomiske systemer er ufeilbarlige, mener Partiet De Kristne at det frie marked har vist seg egnet til å skape vekst og fremgang for folk flest. Partiet De Kristne vil derfor fremme et sterkt og konkurransedyktig næringsliv, særlig med tanke på tiden etter at olje- og gassforekomstene på norsk sokkel er uttømt.

Partiet De Kristne vil at staten skal bruke en større del av inntektene fra oljenæringen til å styrke vilkårene for annen næring på fastlandet. Dette skal ikke skje gjennom direkte støtte, men gjennom økt satsing på kunnskap, infrastruktur, og reduksjon av skatt for bedrifter.

7.1 Skatt

Det er en del av Partiet De Kristnes grunnleggende ideologi at det offentlige apparatet skal være så lite og smidig som mulig. Når staten tar på seg færre oppgaver, vil det bli behov for færre kroner inn i statskassen. Det betyr igjen lavere skatter, og større økonomisk handlingsrom for den enkelte.

Partiet De Kristne ønsker å gå i retning av flat skatt, mindre bruk av avgifter og en mer oversiktlig bruk av offentlige midler. Vi vil også avvikle alle skatter som oppleves som dobbeltbeskatning, som eksempelvis formueskatt og eiendomsskatt.

Partiet De Kristne mener altså at progressiv inntektsskatt må unngås. Dette er en uheldig ordning som flytter penger vekk fra de som skaper verdier og arbeidsplasser, noe alle parter taper på i lengden. Når verdier skapes, blir alle litt rikere. Vi vil også heve dagens bunnfradrag betydelig, både for privatpersoner og for bedrifter. Selskapsskatt nedjusteres, arbeidsgiveravgift fjernes, og alle offentlige gebyrer settes til selvkost.

Vi vil også gjeninnføre skatteklasse 2 og innføre lik opptjening av pensjonspoeng for begge ektefellene.

7.2 Kontanter

Kontanter er i dag et tvungent betalingsmiddel. Partiet De Kristne mener det er viktig for borgernes frihet at det fortsetter å være slik. Elektroniske transaksjoner kan spores, og personopplysninger kan lagres, systematiseres og misbrukes. Vi ønsker ikke et system som overlater enkeltmenneskers personlige trygghet og uavhengighet til banker og andre finansinstitusjoner. Vi vil heller ikke ha et finansielt system som er unødig sårbart for dataangrep eller inviterer til økt kontroll og overvåking.

Vi vil derfor kreve at alle som leverer varer og tjenester, både private og offentlige, skal ta imot kontanter på linje med annen betaling. Dette skal ikke gjøres unødig upraktisk for brukeren, og det skal ikke pålegges ekstra kostnader ved kontantbruk. Det skal ikke være tillatt å gi reduserte priser eller rabatter for kortbruk eller legges gebyr på kontant betaling. Prisen på en vare eller tjeneste skal være den samme for alle betalingsformer.

Banker skal også plikte å ta imot og gi ut kontanter på linje med elektroniske overføringer, uten ekstra kostnader eller andre begrensninger. Dette gjelder også utenlandsk valuta.

Partiet De Kristne vil:

- Redusere statlige oppgaver og effektivisere offentlig sektor
- Utrede flat skatt på personinntekt
- Fjerne skatt på arbeidende kapital
- Gradvis fjerne eiendomsskatt og formueskatt
- Øke frikortgrensen
- La pensjonister jobbe uten reduksjon i pensjonsutbetalinger

- Kreve at kontant betaling godtas på samme vilkår som elektroniske betalingsformer av alle aktører
- Innføre karensdag ved sykefravær
- Fjerne merverdiavgift på oppussing av egen bolig
- Redusere merverdiavgift på mat
- Sette alle offentlige gebyrer til selvkost
- Gjeninnføre skattekasse 2

7.3 Landbruk

Partiet De Kristne ser det som et overordnet mål at matjorda og dens ressurser forvaltes på en god og varig måte. I Norge har vi lang tradisjon for å ta vare på både bebyggelse og matproduksjon, også utenfor bynære områder. Et godt landbruk er med på å skape levende bygdesamfunn, fremme kulturlandskap og skape arbeidsplasser over hele landet. Det viktigste er likevel behovet for en god matvareberedskap i Norge. Vi ønsker derfor et landbruk som i størst mulig grad kan gjøre oss selvforsynte med produkter som kan produseres i eget land, samt sørge for beredskap og lager. Bonden må derfor ha trygge og langsiktige rammer, med statlige overføringer når det kreves.

Partiet De Kristne vil også fjerne unødige hindringer og reguleringer, slik at hver enkelt gårdbruker får mulighet til å gjøre gården sin til et lønnsomt bruk. Vi ønsker ikke ordninger som samler matvareproduksjon i store enheter som truer den lokale matvareproduksjonen. Den enkelte bonde bør stå fritt til å selge sine varer der han måtte ønske, enten det er direkte til forbruker, gjennom matvarekjeder eller til foredling. Partiet De Kristne vil også oppmuntre til bedre utnyttelse av mindre bruk, samt oppdyrking av parseller og hageflekker.

Partiet De Kristne vil foreslå å opprette en statlig fondsordning med vekt på investeringer i landbruket, som ungsogpleie, utnyttning av små vassdrag til kraft, utvikling av reiseliv og investeringer innen jordforbedring og driftsbygninger. Eiendomspolitikken i landbruket må sikre at ressursene holdes i hevd og forvaltes i et langsiktig perspektiv.

Forøvrig vil Partiet De Kristne gå inn for å fjerne merverdiavgiften på frukt og grønt i Norge. Det er flere gevinster: Barnefamilier som handler mye mat får bedre økonomi. Sunnere kosthold gir bedre folkehelse, som igjen gir økt produktivitet og lavere utgifter i helsevesenet. Økt etterspørsel vil i sin tur styrke landbruket.

Partiet De Kristne mener det var et feilgrep å forby pelsdyrnæringen i Norge. Det må være strenge krav til alle former for dyrehold, men vi ser ingen grunn til å avvikle næringen som sådan. PDK vil oppheve forbudet mot pelsdyrhold, men opprettholde tydelige krav til forsvarlig drift.

Partiet De Kristne vil:

- Opprettholde tilskuddsordninger som stimulerer til matproduksjon
- Bunnfratrekket i tilskuddsordningen bør gjøres til prosent fratrekk istedenfor et fast beløp
- Stimulere til økt kornproduksjon der det ligger til rette for dette

- Øke bondens muligheter til å selge produktene sine på det frie markedet, herunder øke oppslutningen til lokale REKO-ringer
- Opprette regionale beredskapslagre av både matkorn og såkorn
- Ha et tollvern for å sikre inntekts- og avsetningsmuligheter i landbruket
- Ha et forbedret og styrket jordvern som ivaretar dyrket mark, eksempelvis ved at man flytter matjord ved nedleggelse av produksjon på aktuelle områder
- Opprette en statlig fondsordning til nyinvesteringer
- Sette strenge og ufravelige krav til dyrevelferd til alle som holder dyr i næring
- Oppheve forbudet mot pelsdyrhold i Norge
- Gjeninnføre skattefri gevinst ved salg av fast eiendom etter 10 år
- Fjerne lover som hindrer at tomme driftsbygninger kan utnyttes til andre formål
- At jord som eksproprieres skal verdsettes likt uansett formål
- Si nei til genmanipulert mat- og fôrvarer
- Fjerne merverdiavgiften på frukt og grønt
- Opprettholde linjer ved landbruksskoler som legger vekt på praktisk opplæring
- At ungdomsskoleelever skal få tilbud om en ukes praksis på gårdsbruk i løpet av skoletiden der dette er mulig
- Fjerne unødvendige krav og skjemavelde
- Sette husdyrhold foran vern av rovdyr (politiske vedtak må etterfølges)

7.4 Fiske

Havet, med alle dets rikdommer, må regnes som en nasjonal skatt som skal forvaltes til alles beste. Vår langstrakte kyst gir rike muligheter for fiske, fangst og havbruk. Partiet De Kristne vil føre en fiskeripolitikk som gir grobunn for rik og variert næring langs hele kysten også i framtiden. Fiskeriflåten skal ha romslige og forutsigbare vilkår, som stimulerer til fornyelse og investeringer. Samtidig vil vi gi rom for en fleksibel kystflåte som ikke begrenses unødige av offentlig detaljstyring.

Partiet De Kristne vil sikre fiskernes rett til å eie fiskefartøy og til å ha hånd om førstehåndsomsetningen av fisk og skaldyr. Deltakerloven skal videreføres og håndheves. Konesjonstildelinger bør skje på en måte som sikrer mangfoldig eierskap, og stabile inntekter til kystens befolkning.

Partiet De Kristne mener fiskeriflåten skal differensieres med en havfiskeflåte og en kystfiskeflåte, som hver for seg tildeles passende kvotestørrelser. Fiskeressursene beskattes med redskap som medfører en bærekraftig forvaltning av ressursene til gagn for kystens befolkning med varige arbeidsplasser ombord i fiskefartøyene og på land med tilvirkning og salg av fisk.

En større andel av fiskerikvotene bør tildeles kystfiskerne, og prisen på kvotene skal legge til rette for nyrekruttering av unge fiskere. Ved den pågående strukturrasjonalisering av havfiskeflåten, bør en betydelig del av struktureringsgevinsten overføres som nye konsesjoner til kystfiskeflåten, spesielt med tanke på nyrekruttering til fiskeryrket.

Det bør innføres en øvre grense for hvor stor fiskerikvote enkeltpersoner og selskaper kan ha. Tildelte fiskerikvoter skal ha en tidsbegrenset gyldighet på 20 år og skal ikke kunne omsettes på markedet. Når kvoten løper ut på dato, eller kvoteholderen ikke lenger benytter den, skal kvoten gå

tilbake til staten som deler den ut på nytt. For å bli tildelt en kvote så må man være norsk statsborger, arbeide i et norskeid firma, og være registrert i fiskerimantallet.

Partiet De Kristne vil gi større rom for fiske som hobby eller binæring. Det bør være et romslig tak for årlig omsetning før konsesjonsreglene og spesielle krav til mannskap og utstyr slår inn.

Partiet De Kristne vil:

- Tilgodese kystfiskeflåten ved kvotetildelinger
- Føre en kvotepolitikk som sikrer en differensiert fiskeflåte
- Prise fiskekvoter slik at nyetableringer er mulig
- Gi fiskekvoter en tidsbegrenset gyldighet
- Forby videresalg av fiskekvoter
- Ha et romslig tak for fiske som hobby og binæring

7.5 Fangst

Det bør til enhver tid være en balansert forvaltning av hvalbestanden, selbestanden og andre havpattedyr, slik at den er tilpasset næringskjeden i havområdene som er underlagt norsk jurisdiksjon. Forvaltningen skjer i samarbeid med de land som har råderett i tilstøtende havområder.

7.6 Havbruk

Innen havbruk bør det tildeles nye oppdrettskonsesjoner, slik at det sikrer en lokal forankring av eierstrukturene. Det må settes strenge krav til plassering av oppdrettsanleggene, slik at disse er plassert i områder med tilstrekkelig utskifting i vannmassene, både for å sikre god helse i oppdrettsanlegget og for å hindre unødig konsentrasjon av spill fra anleggene.

På sikt bør næringen gå over til lukkede anlegg, eller legge driften på land. Næringen må selv bidra med midler til å utvikle gode løsninger på dette, både med hensyn til rømningsfaren og for å gardere seg best mulig mot sykdomssmitte overført fra andre anlegg, og smitte til og fra villfisk. Slike anlegg vil også hindre spillfôr og gi minimal miljøbelastning. Den som forurenser skal betale for opprenskningen i ettertid.

7.7 Industri og næringsliv

Partiet De Kristne mener det er viktig å se framover, og legge til rette for et sterkt og konkurransedyktig næringsliv på fastlandet. Målet må være at fastlandsnæringen alene, uavhengig av petroleumsindustrien, blir sterk nok til å gi Norge fortsatt økonomisk vekst.

Det er de innovative småbedriftene som skaper de fleste arbeidsplassene i landet vårt. Vi skal arbeide for at denne skapende/utviklende delen av norsk næringsliv skal få rammebetingelser som gir grunnlag for vekst. Det betyr blant annet et forenklet regelverk som gir mindre papirarbeid.

Partiet De Kristne vil gjøre det attraktivt å investere i norsk industri. De styrende myndigheter må gjennom spisskompetanse holde seg oppdatert på tendenser og muligheter i markedet. Vi ønsker også å være proaktive i salg av teknologi for olje- og gassutvikling globalt.

Partiet De Kristne vil:

- Gi enkel og rask konsesjonsbehandling for utbygging av småkraftverk
- Gjøre det attraktivt å investere i norsk industri
- Være proaktiv i salg av teknologi for olje- og gassutvikling globalt
- Fokusere på god forvaltning av naturen ved utvikling av industri
- Vektlegge både pris og kvalitet i en prekvalifiseringsprosess
- Fokusere på å utdanne flere dyktige ingeniører
- Ha samme økonomiske betingelser for innenlandske og utenlandske eiere
- Styrke teknologisk utdanning og forskning
- Innføre differensierte avgifter på detaljhandel for å demme opp mot grensehandel
- Redusere bruken av avgifter til fordel for mer direkte og oversiktlig beskatning
- Forenkle lover og regler for små og mellomstore bedrifter
- Investere mer av oljefondet i infrastruktur, forskning og utvikling i Norge
- Fjerne merverdiavgift på hotell- og reiselivstjenester i Norge
- Fjerne flyseteavgiften og andre CO2-relaterte avgifter
- Fjerne arbeidsgiveravgiften
- Justere selskapsskatten

7.8 Olje og energi

Mye av velstanden i Norge kan, direkte eller indirekte, føres tilbake til den vellykkede utvinningen av olje og gass i Nordsjøen. Selv om dette er en begrenset ressurs som en dag tar slutt, ønsker Partiet De Kristne en fortsatt sterk satsing på olje og gass på norsk sokkel. Det betyr at man må åpne for nye leteområder og opprettholde et sterkt fokus på miljø og sikkerhet. Partiet De Kristne vil arbeide for at videre satsing skjer med den ytterste varsomhet, og at det stilles strenge krav til næringen når den ekspanderer videre nordover.

Den kompetansen Norge har skaffet seg gjennom tiår med olje- og gassutvinning, bør ta oss videre inn i nye områder for ren og miljøvennlig energi, herunder utnyttelse av bioenergiløsninger og bruk av naturgass fremfor olje til oppvarmingsformål. Norge skal være en betydelig energiproducent også i fremtiden. Generelt bør Norge satse tungt på forskning og utvikling av ren og fornybar energi. Forskning på alternative kraftkilder må gis vesentlig bedre rammebetingelser.

Selv om Partiet De Kristne er stor tilhenger av privat eierskap og fritt marked, mener vi det er en offentlig oppgave å forvalte nasjonale ressurser på vegne av befolkningen. Vi er derfor mot alle former for salg av nasjonale kraftressurser ut av Norge. Dagens frie kraftmarked har skapt en ubalanse i prisen på kraft innenlands. Vi ser at kraftprodusentene ikke tar tilstrekkelig hensyn til fremtidig behov i eget land, men satser på kortsiktig gevinst. Dette medfører dyr kraft på vinteren når behovet er størst i Norge. Dette kan forhindres ved strengere regulering av magasinene før

vintersesongen. Vi vil blant annet legge sterke begrensinger på salg av elektrisk kraft over landegrensene, også gjennom kabler i eller over sjø. Vi vil sikre norsk kontroll over kraftpriser til norske borgere.

Partiet De Kristne vil for øvrig gjøre det lettere å bygge ut småkraftverk til eget forbruk. Vi vil forenkle søknadsprosessene betydelig, og flytte konsesjonsbehandlingen til kommunene selv.

Partiet De Kristne vil gå inn for at oljefondet i større grad skal investeres i varige verdier som infrastruktur og kunnskapsutvikling.

7.9 Nettleie og strømpriser

I dag betaler strømkundene både for nettleie og faktisk forbruk av kraft. Noen selskap bygger ut infrastruktur med tanke på eksport til andre deler av landet (eller utlandet), men belaster kundene lokalt for de økte kostnadene. Dette slår svært uheldig ut i fylker med lave innbyggertall, og gir store geografiske forskjeller på strømmregningen. Samtidig tar kommune, fylkeskommune og stat ut mange millioner i utbytte hvert år fra kraftselskapene. Dette gir urimelig høye strømpriser i et land med et klima der elektrisk strøm er nødvendig for alle.

Partiet De Kristne vil utrede løsninger som sikrer tilnærmet lik nettleie for alle forbrukere over hele landet. Vi mener det må settes strengere krav til hva nettleien skal gå til. Utbygging og vedlikehold av strømmettet må prioriteres høyere.

Partiet De Kristne vil:

- Sørge for gode utredninger før prøveboring i utsatte havområder
- Legge til rette for at Norge også i fremtiden blir en viktig energiprodusent og en ledende nasjon på miljøvennlig kraftteknologi
- Satse på nye, rene energikilder
- Gjøre det enklere å modernisere eksisterende kraftverk
- Fjerne grunnrenteskatten på vannkraft
- Overføre konsesjonsbehandling av småkraft til kommunene
- Satse tyngre på forskning på nye energikilder, også utnyttelse av grunnstoffet Thorium
- Gjøre det lettere å bygge ut småkraftverk
- Sikre statlig overoppsyn med nasjonal kraftproduksjon
- Bygge opp systemer som hindrer at energisamarbeid med utlandet fører til høyere priser på energi innenlands
- Forby salg av kraftressurser til utenlandske eiere
- Bistå Israel og andre land med statlig samarbeid om utvinning av deres oljeressurser

8. Klima, miljø og forvaltning

Klassisk kristen forståelse legger til grunn at Jorden er skapt av Gud, og at mennesket har et forvalteransvar. Partiet De Kristne mener derfor vi må forvalte kloden og ressursene som fins her på en langsiktig og bærekraftig måte, til beste for oss selv og fremtidige generasjoner. Industriutvikling og økonomisk vekst må skje på en måte som ikke ødelegger vann, jord og luft for dem som kommer etter oss.

Partiet De Kristne ser det naturlig å skille mellom klimapolitikk, miljø og forvaltning. Forvalteransvaret krever at vi holder naturen ren og omgivelsene sunne, beskatter ressursene fornuftig og tar vare på planter og dyr med tanke på framtiden. At klodens klima blir vesentlig påvirket av menneskelig aktivitet er en tese vi ønsker et nøkternt forhold til. Inngripende tiltak må være fundert på forskning og fakta, ikke på ideologisk eller økonomisk motivert aktivisme.

8.1 Klima

Doktrinen om at CO₂-utslipp fra fossile energikilder fører til uheldig oppvarming av atmosfæren har empiriske svakheter. Klodens klima er et uoversiktlig system som gjør det vanskelig å lage troverdige teorier og modeller for endring. Objektiv forskning kan vanskelig skille mellom naturlige variasjoner og menneskeskapt endringer. Alle funn viser at kloden har vært betydelige varmere tidligere med positive virkninger for både plante- og dyreliv. Frykten for variasjoner i klima kan tvinge fram uoverveide tiltak med høye kostnader for økonomi og kultur, og bereder grunnen for overnasjonal styring på bekostning av frihet og selvstyre.

På denne bakgrunnen vil Partiet De Kristne trekke Norge ut av internasjonale klimaavtaler, trekke tilbake forpliktelser og avvike eller omprioritere alle klimatiltak og bevilgninger knyttet til dette formålet. Norge må tas ut av Paris-avtalen og den internasjonale handelen med klimakvoter må avvikes. Norske pengeoverføringer til andre land og internasjonale organisasjoner basert på klimapolitikk må stanses umiddelbart. Skatter og avgifter i Norge relatert til det samme må avvikes, inkludert avgifter rettet mot CO₂-utslipp.

Dårlig fundert og tendensiøs klimapropaganda skal ut av skoleverk og læreplaner, og politisk aktivisme og ideologisk indoktrinering skal ikke forekomme i lærebøker på noe nivå.

8.2 Miljø og forvaltning

Partiet De Kristne mener behovet for en ren og frisk klode må holdes fram i internasjonale fora. Vi vil derfor jobbe aktivt med internasjonale avtaler som har som mål å begrense og reversere kortsiktig og skadelig utnyttelse av naturressursene.

Miljøtiltak skal ikke være tuftet på ubegrunnet frykt eller tendensiøs forskning. Særlig vil vi legge vekt på at tiltak skal være reelle og effektive. Vi vil ikke drive med symbolpolitikk eller tiltak som bare er egnet til å øke skattetrykket eller berike bedrifter og organisasjoner som lever av miljøindustrien.

Partiet De Kristne ser med bekymring på all plasten som finner vei ut i havet og havner i næringskjeden. Vi vil at Norge skal ta et internasjonalt initiativ til å lage en plan for opprensning av vannveier og havområder som er rammet. Norge bør bruke en del av det nåværende bistandsbudsjettet til å utvikle teknologi for å stanse flommen av plast fra verdens ti største elver og vannveier ut i havet.

8.3 Artsmangfold

Arter som forsvinner kommer aldri tilbake, med de uante konsekvensene det får i våre mange økosystemer. Partiet De Kristne vil derfor prioritere tiltak som tar vare på artsmangfoldet. Det er spesielt viktig å ta vare på artsmangfold og ressurser i havet, da Norge har ansvar for store havområder – også i en internasjonal sammenheng. Vi vil derfor sette strenge krav til sikkerhet og miljø til alle skip som beveger seg i norsk farvann.

Vi anser genmodifisering av planter og såkorn som en trussel mot det naturlige artsmangfoldet. Genmodifisering av planter for å tåle en større mengde av giftige sprøytemidler er ikke bærekraftig. På lang sikt vil det redusere forsyningssikkerheten, skade jordsmonnet og utgjøre en helseisiko for mennesker og dyr. Partiet De Kristne vil derfor si nei til patentrettigheter på planter, dyr og gener.

Vi er også kritiske til å implementere rammer og føringer i forvaltningen som ikke har hatt en bred demokratisk behandling. Et eksempel er Agenda 2030s føringer for arealplanlegging i kommunene.

8.4 Vannkraft

Norges økende energibehov kan i sin helhet dekkes gjennom effektivisering og oppgradering av eksisterende vannkraftverk. Det er betydelig mer skånsomt for natur og miljø enn å etablere nye kraftverk basert på annen teknologi, som eksempelvis vindturbiner. Vi vil derfor begynne prosjektering av dette arbeidet før andre ressurser belastes.

8.5 Olje, gass og kull

Partiet De Kristne ønsker å finne og utnytte alle energiresurser på norsk sokkel som kan utvinnes økonomisk og miljømessig forsvarlig. Det må utlyses tilstrekkelig nytt areal for konsesjonsrunder slik at norsk sokkel er attraktiv for både norske, utenlandske, små og store selskaper. Norsk petroleumspolitikken må være langsiktig og forutsigbar slik at norsk sokkel tiltrekker seg nødvendig kapital og kompetanse. Det er viktig å legge til rette for at norske selskaper og aktører innen olje og gass er internasjonalt ledende innen teknologi og sikkerhet.

Partiet de Kristne vil arbeide for fortsatt olje- og gassproduksjon i Norge. Vi vil også utvikle alle incentiver og subsidier for å øke andelen el-biler i Norge, el-ferjer og annen elektrifisering av olje- og gassdrevet energibehov. Elektrifisering av olje- og gassplattformer skal utvikles. Avgifter på olje, gass og bensin skal bringes til et rimelig nivå.

8.6 Ren energi

Partiet De Kristne ser positivt på ønsket om å gjøre kloden renere. Vi vil derfor sette av midler til videre forskning på nye og rene energikilder, og utvikle samarbeid med forskningsmiljøer i andre land som er verdensledende på disse områdene.

Selv om batteridrevne biler har positiv effekt på luftkvaliteten i våre største byer, ønsker vi ikke en hastig og forsert avvikling av biler med forbrenningsmotor. De fleste el-biler har ennå ikke nødvendig trekk- og lastekapasitet til helt å fortrenge den tradisjonelle bilen, og dagens rekkevidde er ikke alltid forenelig med det norske kjøremønsteret i utkantstrøk. Det er også usikkert om produksjonen av ren kraft vil være stor nok til å dekke behovet for en utvidet el-bilpark i nærmeste framtid. Det er lite hensiktsmessig å kreve overgang til el-biler for å lade med strøm produsert på fossilt brensel. Partiet De Kristne vil også utrede de sikkerhetsmessige faktorene med tanke på batteribrann, særlig på ferjer og i tunneler.

Selv om vi ønsker fornybare energikilder velkommen, vil Partiet De Kristne stanse all videre utbygging av vindturbiner på norsk jord. Både på land og til havs har inngrepene og skadene på natur og landskap vist seg uforholdsmessig store, og effekten kan ikke forsvare kostnaden. PDK vil forby utbygging av vindkraft og kreve at eksisterende produsenter betaler for fjerning av eksisterende anlegg.

8.7 Rovdyrforvaltning

Norge har et rikt dyreliv, der også rovdyr hører hjemme. Dette kan føre til konflikter mellom dyr og mennesker. Det må være et mål å gi plass til et størst mulig artsmangfold, men landbruk og dyrehold må gis prioritet. Der rovdyr blir en trussel mot folk eller næring, skal fellingstillatelse gis uten unødig opphold. Partiet De Kristne ønsker en rovdyrforvaltning ut fra regionale rovviltnemnder som gis reell beslutningsmyndighet.

Partiet De Kristne vil:

- Gradvis redusere og fjerne alle elavgifter
- Skille mellom klima og miljø
- Arbeide for en langsiktig forvaltning av natur og ressurser
- Trekke Norge ut av alle forpliktelser knyttet til Paris-avtalen
- Føre en selvstendig utformet miljøpolitikk uavhengig av FN og andre overnasjonale enheter
- Sette av en fast prosentsats av oljefondet til utvikling av fornybar energi
- Investere i gode miljøtiltak og innovativ miljøteknologi
- Ta internasjonale initiativ for å fjerne plasten i havet
- Fjerne merverdiavgift på varmepumper i private hjem
- Trekke Oljefondets investeringer ut av selskaper som er produsenter av genmodifisert såkorn og stoppe selskaper som søker å få patent på menneskegitte rettigheter
- Prioritere forskning
- Stanse forskjellsbehandlingen av biler med ulik teknologi
- Føre en lempelig rovdyrpolitikk

- At rovdyrforvaltningen sees i et nordisk perspektiv
- At felling av rovdyr bør være statens ansvar, men det bør primært brukes lokale jegere som avlønnes ut fra statens regulativ

9. Samferdsel

Partiet De Kristne mener det er en offentlig oppgave å legge til rette for moderne, effektiv og trygg samferdsel over hele landet. Det gir næringslivet gode vekstvilkår, en enklere hverdag for hver enkelt av oss, og et utvidet marked for bolig og arbeid. Vi vil derfor arbeide for mer helhetlige og gjennomtenkte løsninger på infrastrukturen i Norge.

9.1 Økte investeringer

Partiet De Kristne mener at det er klokt å satse tungt på utbygging av infrastruktur. Vi bør nå omdisponere en del av vår oljeformue fra finansplasseringer i utlandet til realinvesteringer i infrastrukturen her hjemme. I motsetning til forbruk, er dette investeringer i fremtidig vekst og verdiskaping for hele landet. Partiet De Kristne vil derfor øremerke en del av den årlige avkastningen fra oljefondet til varig og forutsigbar investering i infrastruktur som veier, jernbane og IKT.

For ytterligere å sette fart på nødvendig infrastruktur, bør private selskaper inviteres til deltakelse i å bygge, drive og finansiere prosjekter gjennom offentlig-privat samarbeid (OPS) eller tilsvarende. Dette vil gi en stor samfunnsøkonomisk gevinst. Når det gjelder drift av eksisterende infrastruktur, bør dette legges ut på anbud.

Partiet De Kristne er for en snarlig realisering av Stadt skipstunnel, og ser dette som en viktig sak for hele kysttrafikken langs vår langstrakte kyst. Denne vil redusere risikoen for skipsulykker, redusere ventetiden for skipsfart og legge til rette for mer sjøtransport av gods.

Partiet De Kristne vil:

- Konkurransenutsette all kollektivtransport der det er formålstjenlig
- Anbudene må vurderes både ut fra pris og kvalitet
- Arbeide for en betydelig økt investeringstakt i Nasjonal transportplan
- Arbeide for mer helhetlig og effektiv samferdselspolitikk
- Øke fokus på flom- og skredsikring langs norske veier

9.2 Vei og bilhold

Sikre og hensiktsmessige transportløsninger er nødvendig for både næringsliv og private. Partiet De Kristne ønsker en betydelig økning i budsjettene til veibygging, og målet må hele tiden være å utvikle et sikkert, miljøvennlig og effektivt transportsystem. Vi mener det er tvingende nødvendig å få på plass en overordnet motorvei- og jernbaneplan for hele landet.

Partiet ønsker derfor å opprette et nasjonalt samferdselsorgan med delegert myndighet til å planlegge og gjennomføre nye bane- og veiprosjekter i Norge innenfor nærmere bestemte budsjettammer. Det skal ligge fast at all infrastruktur skal bygges og dimensjoneres for fremtiden, for best mulig fremkommelighet, sikkerhet og samfunnsøkonomi. I planleggingsprosesser må

realistiske trafikkprognoser legges til grunn, slik at infrastrukturen dimensjoneres i tråd med reelle behov.

Partiet De Kristne mener offentlig veibygging skal fullfinansieres av staten, og ikke gjennom bompenger. Vi vil derfor gå inn for en gradvis avvikling av bompenger som finansieringsform, og ikke godkjenne nye prosjekter basert på denne ordningen.

Partiet De Kristne vil styrke kampen mot rus i trafikken. Dagens promillegrense må opprettholdes både på land og til sjøs. Sikkerhet må prioriteres, særlig langs skoleveier og rundt andre samlingssteder som idrettshaller og lignende.

9.3 Veipricing

Partiet De Kristne vil finansiere all veibygging over skatteseddelen, uten bruk av bompenger eller veipricing.

Veipricing bør på ingen måte erstatte bompenger som finansieringsform. Ordningen forutsetter en grad av overvåking som kan være et inngrep i retten til privatliv etter de europeiske menneskerettighetene. Blir ordningen innført, vil PDK kreve at det innføres strenge regler for utlevering av slike data i straffesaker. Innsikt begrenses til så få som mulig, og det kreves rettens kjennelse for å få slik data utlevert.

Partiet De Kristne vil:

- Redusere avgiftene knyttet til drivstoff og bilhold
- Gradvis avvikle bruk av bompenger i Norge
- Si nei til veipricing
- Opprette en uavhengig trafikkmyndighet med ansvar for vei og bane i hele landet
- Gradvis fjerne trafikkforsikringsavgiften
- Bruke bilrelaterte avgifter til drift og vedlikehold av veinettet
- Ta hensyn til folks behov for bil både i byer og på landsbygda
- Opprette et vedlikeholdsfond der avkastningen går til opprustning av veier og jernbane
- Ha flere gratis parkeringsplasser ved knutepunkter for kollektiv transport
- Se på mulighetene for å gjøre ferger tilknyttet riksveier gratis
- Regulere fartsgrensene i tråd med veiutviklingen ellers i Europa
- Øke vrakpanten i en tidsbegrenset periode for å fornye bilparken
- At riks- og stamveinettet må sikres med krabbefelt og skikkelige forbikjøringsmuligheter, og det må i større grad satses på fysisk skille mellom kjøreretningene
- Sette opp MC-vennlige underskinner på rekkverk i farlige svinger
- Styrke arbeidet med ras- og skredsikring
- Avvise bruk av rushtidsavgifter og tilsvarende for å regulere bilbruk
- Øke bredden på veiskulder til 1 meter for å gi plass til sykkelfelt

9.4 Kollektivtransport

Kollektivtransporten er viktig, særlig i byene, og Partiet De Kristne vil satse på raskere framkommelighet, god tilgjengelighet og lavere priser. Kollektivtilbudet må også gjøres mer tilgjengelig for personer med ulike funksjonshemninger. Ordningen med ungdomskort og studentrabatt bør videreføres og utvides til å gjelde flere transporttilbud.

Langs kysten vår er et godt fergetilbud svært viktig. Partiet De Kristne vil prioritere frekvens og kapasitet.

Partiet De Kristne vil ha en langsiktig og reell satsing på jernbane som et miljøvennlig og trafikksikkert transportmiddel. Det er nødvendig med betydelige investeringer i Jernbaneverkets infrastruktur med dobbeltspor på viktige strekninger. Vi ønsker at jernbanenettet åpnes for fri konkurranse, slik at skinnegående transport kan bli mer konkurransedyktig.

Partiet De Kristne støtter InterCity-utbyggingen. Denne må gjennomføres raskt med oppgradert standard til dobbeltspor. Det må også legges opp til å bygge ut og ruste opp jernbanen også rundt større byområder i Norge.

9.5 Luftfart

Partiet De Kristne vil arbeide for at kortbanenettet for fly har gode rammevilkår, og at flyruter er tilpasset behovet til næringsliv og innbyggere.

Flytrafikken står for en liten del av klimagass-utslippene i Norge, og vi ønsker ikke en særnorsk avgift som virker konkurransevridende i forhold til europeisk luftfart. Norge er et land med store avstander, og vi trenger både rimelige flybilletter og lokale flyplasser for å stimulere næringslivet i distriktene. Vi ønsker at flyseteavgiften tas bort, på flyginger til og fra kortbanenettet, for å stimulere til bosetting og verdiskaping i hele landet.

Partiet De Kristne vil sikre konkurransen i luftfarten.

9.6 Godstransport

Partiet De Kristne mener det må lages en nasjonal plan for godstransport i Norge, både med tanke på jernbane og havner. Det er viktig å sikre gode omlastingspunkter i terminaler, og flere lange kryssningsspor vil legge bedre til rette for godstransport over lange avstander via jernbane. Vi vil også legge til rette for at større deler av godstransporten kan gå sjøveien. Vi vil derfor satse betydelig på ny infrastruktur og strategisk plasserte havner langs kysten.

Partiet De Kristne vil:

- Satse mer på jernbane, både til persontransport og godstransport
- Sikre tilstrekkelig vedlikehold av jernbanenettet

- Bygge ut InterCity-nettet på Østlandet. Vi vil ha et godt kollektivtilbud som kan lette presset på veinettet rundt de største byene
- Legge bedre til rette for godstransport over lange avstander, blant annet med flere lange kryssningsspor
- Tilpasse jernbanens knutepunkter for annen infrastruktur
- Konkurransetsette drifts- og vedlikeholdsaktiviteter på vei- og jernbanenett
- Demme opp for ulovlig kabotasje av utenlandske kjøretøy i Norge
- Styrke kontrollen av utenlandsk tungtransport på norsk jord

10. Kommunikasjon

Partiet De Kristne mener det er en offentlig oppgave å bygge ut moderne og stabil infrastruktur som legger til rette for vekst i næringslivet og god kommunikasjon mellom innbyggerne. Det er derimot ikke en statlig oppgave å levere tjenester som benytter denne infrastrukturen. Vi mener derfor telefoni, nettbaserte tjenester og kringkasting hører det private næringsliv til, og skal overlates til markedet på like vilkår.

Partiet De Kristne vil sikre fri konkurranse innen alle disse områdene, og slippe flest mulig aktører til i de tradisjonelle etermediene. Vi vil gjenopprette FM-båndet, opprettholde sendinger på FM-båndet, og reversere planene om å gå helt over til DAB-teknologi.

10.1 NRK

I en tid med mange kommersielle aktører i eteren er det mange gode grunner for å opprettholde en reklamefri allmennkringkasting. Partiet De Kristne mener likevel at tiden har løpt fra denne ordningen. Statskanalen har vært flittig brukt som redskap for bygging av nasjonalfølelse og samhold, men dette har også gitt grunnlag for politisk ensretting. Partiet De Kristne mener også det er blitt mindre legitimt med en statsfinansiert løsning når de aller fleste mottar signaler også fra andre kanaler. Partiet De Kristne vil derfor selge NRK og avvikle alle overføringer til kringkasting via skatteseddelen.

Partiet De Kristne vil:

- Harmonisere lover og regelverk slik at alle medier likebehandles uavhengig av teknologisk plattform
- Åpne for politisk og religiøs reklame i alle etermedier
- Forby reklame som spiller på sex og vold, og reklame rettet mot barn
- Selge NRK og fjerne den statlige finansieringen helt

10.2 Aviser og publikasjoner

Partiet De Kristne mener at en fri og uavhengig presse er en forutsetning for et levende og velfungerende demokrati. Pressen kikker makten i kortene, og er med og danner opinion i befolkningen. Uansett teknologisk plattform må pressen forbli bred, sterk og uavhengig av offentlig styring og kontroll.

Pressestøtten i Norge har som uttalt hensikt å sikre mangfoldet i pressen, ved å understøtte mindre aviser som trues av store aktører i sitt marked. Partiet De Kristne er likevel skeptisk til denne ordningen, da den lett kan sette avisene i et avhengighetsforhold til myndighetene. Partiet De Kristne vil derfor gradvis avvikle pressestøtten, og heller innføre skattemessige fordeler som gjelder likt for alle aktørene i markedet. Da blir den økonomiske drahjelpen nøytral, lik for alle og ikke underlagt skjønn.

Partiet De Kristne vil:

- Likebehandle dagsaviser og ukepresse med hensyn til momsregler
- Redusere pressestøtten, og fjerne den helt innen utgangen av 2025
- Innføre skattelette som gjelder likt for alle aktører i markedet

10.3 IKT

Mange offentlige instanser har tatt i bruk nettbaserte løsninger for å gjøre tilbudet mer oversiktlig og tilgjengelig for publikum. Partiet De Kristne vil samle all offentlig IKT i et eget departement for å drive denne utviklingen videre på en fornuftig måte. Vi vil også samle all offentlig informasjon i en felles portal. Personopplysninger om borgerne skal ikke samles på og systematiseres på ett sted.

Partiet De Kristne er positive til at det offentlige tilbud digitaliseres. Vi ønsker imidlertid å opprettholde manuelle rutiner og papirbaserte informasjonstilbud for dem som har spesielt behov eller ønsker det. Bruk av IKT skal ikke være tvang.

Digitale løsninger gir enklere innhenting og systematisering av personlige opplysninger som er sårbare for utilsiktet bruk og spredning. Det er derfor viktig med tydelige og restriktive regler for hva slags opplysninger som kan samles inn av hvem, og hvordan de kan brukes. Partiet De Kristne er positive til de uttalte intensjonene i GDPR-loven, og vil sikre at disse blir etterlevd på alle arenaer i samfunnet. Data som sorterer under Lov om elektronisk kommunikasjon (Ekomloven) skal lagres kryptert og med gode backup-rutiner. Sensitive opplysninger vitale for norsk sikkerhet skal lagres innenfor landets grenser under norsk kontroll.

Internett er en viktig arena for frie ytringer og dannelse av opposisjon og alternative idéer. Men det er også et sted mennesker blir utsatt for trusler og sjikane som ikke tolereres andre steder i samfunnet. Partiet De Kristne vil verne om et fritt og uavhengig Internett, men sikre at lovene som regulerer sjikane og ærekrenkelse håndheves på samme måte på alle arenaer i samfunnet.

10.4 5G

Norge ruller ut femte generasjon mobilteknologi for telefon og Internett. Partiet De Kristne ser fordelene med et betydelig raskere nett for mobile tjenester, men regner usikkerheten rundt personvern som betydelig. Før videre utbygging vil vi kreve at norske myndigheter foretar en grundig analyse av risiko og sårbarhet i forhold til overvåking, datalagring og innsyn fra internasjonale aktører. Teknologi som legger til rette for omfattende overvåking av befolkningen må underlegges streng offentlig regulering. PDK ønsker å følge anbefalingene fra PST og forby utstyr fra kinesiske Huawei i all offentlig bruk.

PDK vil lytte til Europarådet og medisinsk ekspertise med tanke på 5G og eventuell strålingsfare. Det vil også være en fordel å hente inn erfaringer fra andre land om den helsemessige konsekvensen av økt stråling for utsatte grupper. PDK mener 5G må stoppes i Norge inntil vi vet mer om de faktiske konsekvensene dette vil innebære for folkehelsen og miljøet. Fagfolk på området anbefaler en koordinert innsats for kablede nettverk, særlig på skoler og i barnehager.

10.5 AMS

Partiet De Kristne ser med skepsis på tvangsinstallering av digitale strømmålere (AMS) i norske hjem. Hensynet til personvern og menneskers opplevelse av helseplager ved stråling tilsier tilbakeholdenhet. Vi mener det må være frivillig for alle å ha denne typen utstyr tett på i eget hjem.

PDK vil derfor gå inn for at alle kraftselskap pålegges å tilby tradisjonelle måleapparater til dem som ønsker det, uten fordyrende gebyrer eller andre skjulte pressmidler. De som ønsker å gå tilbake til denne løsningen skal få dette ordnet raskt og uten ekstra kostnader.

Partiet De Kristne vil:

- Stimulere digitaliseringen av offentlige tilbud og tjenester
- Samle all offentlig IKT i eget departement
- Stimulere til utbygging av bredbånd over hele landet
- Samle all offentlig informasjon i en felles portal på Internett
- Øke sikkerheten rundt nettbaserte løsninger som Altinn
- Sikre tilgang til alle offentlige tjenester, også til de som ikke bruker datamaskin
- Sørge for at personvernet ivaretas, også i en elektronisk hverdag
- Begrense systematisk innhenting og lagring av data om enkeltpersoner
- Si nei til Datalagringsdirektivet og lignende systemer
- Sikre at det aldri skal pålegges noen å installere tekniske løsninger som kan innhente personopplysninger automatisk
- Styrke vårt digitale personvern, for å imøtegå fremtidens løsninger (AMS, 5G, Huawei-produkter osv.)
- Regulere bruk av kunstig intelligens i forbindelse med innhenting av personopplysninger
- Regulere videresalg av opplysninger om forbrukeres kjøpsvaner
- Forby utstyr fra kinesiske Huawei i all offentlig bruk
- Sette fart på digitalisering av alle offentlige arkiv, bibliotek og museer

11. Helse og sosial

Partiet De Kristne mener det offentlige skal sikre at alle i Norge får tilgang til relevante helsetjenester, men er positive til at sykehus og andre leverandører av helse og omsorg kan eies og driftes av private selskap eller ideelle organisasjoner.

11.1 Private foretak

Vi tror private foretak kan levere fullgod kvalitet og effektivitet, og gi et mer variert og tilpasset tilbud. For å sikre kvaliteten til de forskjellige tjenesteyterne/leverandørene av helsetilbud vil Partiet De Kristne innføre en sertifiseringsordning som inkluderer uanmeldte revisjoner.

Partiet De Kristne ønsker at omsorgen for syke og pleietrengende skal være så nær og personlig som mulig. Det er uheldig for pasienten at tilbudet blir upersonlig, langt hjemmefra og uten sammenheng med resten av tilværelsen. Vi ser derfor positivt på framveksten av private alternativer rundt om i norske byer og bygder.

11.2 Stykkpris

Det er et gode at vi i Norge har funnet ordninger som sikrer alle et tilbud uavhengig av egen økonomi. Partiet De Kristne mener derfor at en god løsning er at det offentlige fortsatt finansierer helsevesenet, men at markedet får skape tilbud som er variert og rettet mot brukers tilfredshet.

Partiet De Kristne tror imidlertid det er fornuftig å finansiere helsevesenet gjennom en stykkprisordning, der pengene følger pasienten. Ved stykkprisfinansiering får behandlingsinstitusjonen tilskudd per produsert tjeneste. En slik ordning vil på sikt øke kvaliteten, sikre hensiktsmessig bruk av leger og sykepleiere, og sette pasienten i sentrum som kunde.

Partiet De Kristne ønsker altså å legge til rette for at pasienter selv styrer tilbudet på helsetjenester. Dette gjøres ved at folketrygden betaler for behandlingen på behandlingsstedet pasienten velger. Tjenestene utføres ikke nødvendigvis i offentlig regi, men for det offentliges regning.

Helsemessige plager som er til vesentlig ulempe for barn og unge bør sortere under det offentlige helsevesenet og falle inn under gode offentlige støtteordninger. Partiet De Kristne ønsker en full gjennomgang av ulike økonomiske ordninger for mindreårige.

11.3 Sykehus

Det er imidlertid viktig at vi også har sykehus i Norge som er store nok til å tilby et fullverdig utdanningstilbud innen de ulike spesialiteter og tjenester som hører et moderne helsevesen til. Vi vil derfor påse at landets mange universitetssykehus har en størrelse og funksjon som sikrer optimal undervisning av elever og studenter, og at kvaliteten på utdannelsen av legespesialister er tilfredsstillende. Vi vil blant annet sørge for at universitetssykehusene har ressurser til å drive medisinsk forskning.

Vi vil også legge ned de regionale helseforetakene og etablere statlig styring for å sikre likeverdig tilbud i hele landet. Partiet De Kristne er positive til at sykehus kan utvikle spesialkompetanse og ta imot pasienter fra hele landet. Vi ønsker også at det skal være kortest mulig vei til nærmeste fødestue.

11.4 Tannhelse

Partiet De Kristne ønsker at alle skal ha tilgang på gode helsetjenster. Vi vil derfor innføre skattefritak på tannhelsebehandling. Refusjon til nødvendig tannregulering tilbakestilles til nivået i 2019.

11.5 «Glemte» pasientgrupper

Partiet De Kristne ser med bekymring på at enkelte pasientgrupper føler seg glemt eller oversett, noen ganger på grunn av svak kompetanse eller uenighet om diagnostikk. Eksempel på dette er mennesker med nakkeskader og utmattelsessyndrom. Vi ønsker økt satsing på bedre diagnostikk, noe som for mange utløser rettigheter fra forsikringsselskaper og NAV. I slike tilfeller ønsker vi vurderinger fra et fagråd som er sammensatt av uavhengige eksperter på det aktuelle området.

Partiet De Kristne vil:

- Vedta nasjonale minimumskrav til innhold og kompetanse for ulike typer sykehus og etablere et tilsyn som etterser disse
- La pengene følge pasienten, så pasienter fritt kan velge behandlingssted (rettighetsbasert stykkprisfinansiering)
- Redusere bruken av egenandel på reseptbelagte medisiner
- Øke investeringstilskuddet så det blir lønnsomt for kommunene å bygge sykehjemsplasser

11.6 Eldre og pleietrengende

Partiet De Kristne mener at landets borgere skal ha samme rett til å få nødvendig og forsvarlig helsehjelp uavhengig av alder, økonomi og hvor i landet du bor. Alle eldre må få den hjelpen de trenger når de blir for syke og skrøpelige til å klare seg hjemme.

Partiet De Kristne vil jobbe for at det må være tilpassede tjenester på alle kommunale nivåer: hjelp i hjemmet, hjemmesykepleie, hjelpemidler i hjemmet, omsorgsboliger og sykehjemsplasser, samt avlastningsplasser og dagtilbud. Partiet De Kristne vil også legge til rette for eldre som ønsker å bo i eget hjem så lenge som mulig. Tjenestene for pasienten må henge sammen i en kjede der alle ledd er like sterke.

Partiet De Kristne vil jobbe for en helhetlig, tilrettelagt omsorgstjeneste i kommunene. Gjennom individuell plan (IP) og stykkprisfinansiering vil vi legge til rette for forutsigbarhet og valgfrihet for den enkelte bruker. Valgfriheten bør gjelde både hvilken kommune man vil bo i og på hvilket sykehjem eller omsorgsbolig i denne kommunen man vil bo i.

Partiet De Kristne vil sikre individuell tilpasning på alle arenaer innen eldreomsorgen. De eldre skal ikke medisineres til en unødig passiv tilværelse, men tilbys inspirerende og helsefremmende aktivitet tilpasset den enkeltes interesser og evner. Vi vil også arbeide for at alle beboere og brukere får nok mat og at denne er god og næringsrik.

Partiet De Kristne vil:

- At eldre pleietrengende, som av medisinske årsaker har behov for 24 timers pleie og omsorg, skal ha lovfestet rett til sykehjemsplass
- Kreve at alle på alders- og sykehjem har lovfestet rett på enerom
- At ektepar, der den ene av helsemessige grunner må flytte på institusjon, skal kunne bo sammen om de ønsker det
- Alle rettigheter som de eldre bør ha må lovfestes og det må få konsekvenser når lovene brytes. Et uhildet eldreombud i hvert fylke må på plass
- Stykkprisfinansiere alders- og sykehjemsplasser (pengene følger bruker)
- Øke investeringstilskuddet så det blir lønnsomt for kommunene å bygge sykehjemsplasser
- Gjøre det enklere for private å bygge alders- og sykehjem
- Sikre en helhetlig kjede i eldreomsorgen og sette brukeren i fokus
- Gi aktører i helsesektoren gode vilkår for å ta høyde for eldrebølgen
- Fjerne trygdesamordningen for ektefeller
- Gi alle som ønsker det trygghetsalarm, uavhengig av økonomi
- Sikre individuell tilpasning, både i hjemmet, i rehabilitering og på institusjon
- Sikre trygghet og forutsigbarhet gjennom individuell plan
- Fjerne egenandeler for helsetjenester og sosiale tjenester til mennesker med lavere inntekt enn 3 ganger grunnbeløpet (3G)

11.7 Psykisk helse

Den psykiske helsetjenesten skal gi et bredt og helhetlig tilbud. Det er ønskelig med et mangfold av behandlingstilbud, herunder også kristne, private behandlingstilbud som på en særskilt måte fokuserer på den åndelige dimensjonen ved mennesket. Her skal penger følge pasienten på lik linje med statlige og kommunale tilbud. Psykiske helsetilbud bør være lett tilgjengelig og uten ventetid for den som trenger hjelp. I en krise må man selv kunne kontakte nærmeste behandlingssted for å få hjelp. Ambulerende teamtjenester må styrkes og videreutvikles.

Tjenestetilbudet i kommunene må være på plass før en bygger ned behandlingstilbudet i institusjon. Mange kommuner gir et godt tilbud, men sett under et er de kommunale tilbud svært mangelfulle i dag. Alt for mange blir sittende passive og ensomme i egen leilighet, og behandlingstilbudet er ofte ensidig knyttet til medisinerings. Partiet De Kristne krever at det blir ført kontroll med at alle kommuner følger opp gjeldende lover og regelverk, og at de stiller opp med fungerende bofellesskap til alle i brukergruppen som har behov for det. Her må det være nok fagpersonell som bidrar til helsefremmende prosesser som å gi emosjonell støtte og omsorg, og være med på skape trygge fellesskap, mestring og tilhørighet. Samtidig må de åpne opp for reell brukermedvirkning og vise vilje til å se på pårørende som en resurs.

Det er viktig å fokusere på forebygging av psykisk lidelse. Vi mener derfor at undervisning i psykisk helse på ungdomsskolen og videregående bør være en del av fagplanen, og lærerne bør få obligatorisk undervisning i psykisk helse i sin grunnutdanning. En vil da ha større muligheter for å oppdage problemer på et tidlig tidspunkt, og tilby mennesker relevant behandling når de trenger det. Partiet De Kristne vil vurdere behovet for flere institusjoner med kompetanse for behandling av dobbeltdiagnoser opp mot eksisterende tilbud.

Partiet De Kristne vil:

- At psykiatriske pasienter skal få benytte seg av gode behandlingstilbud i utlandet når tilsvarende tilbud ikke finnes i Norge
- At det blir ført kontroll med at gjeldende lover og regelverk blir fulgt opp i kommunene
- Bedre samarbeidet mellom førstelinjetjenesten (kommunen) og andrelinjetjenesten (spesialisthelsetjenesten)
- Senke medisinsk overforbruk i hele helsesektoren

11.8 NAV

Det er innført mange reformer i de senere år, og vi kan ikke se at resultatet er som forventet. Her vil Partiet De Kristne kreve en omfattende revisjon, og sette krav til resultatoppgjør. Velferdsordninger må underlegges en helhetlig politikk.

Partiet De Kristne mener det må bli enklere for uføre å få prøve seg i arbeidslivet uten at det skal gå utover uføregraten. Dette vil føre til at flere vil komme tilbake i arbeid. Dette vil lønne seg både samfunnsøkonomisk, for næringslivet og for den enkelte person. Sosialhjelp skal være en midlertidig ytelse ved helt spesielle behov, og ikke et varig livsopphold. De som ikke har helse til å arbeide, skal vurderes for uføretrygd.

Partiet De Kristne mener det må være en hovedregel at alle arbeidsføre som av ulike grunner trenger dagpenger eller andre ytelser, må jobbe noen timer hver uke som gjenytelse. Det å ha noe å gå til hver dag, gir struktur på uka og styrker selvfølelsen. Vi støtter derfor at alle arbeidsføre som mottar denne typen ytelser fra det offentlige deltar på pliktige aktiviteter et visst antall timer hver uke til de kommer ut i arbeid som normalt.

Partiet De Kristne vil:

- Ha klarere vilkår for, og kontroll med, sosialhjelp og trygdeytelser
- Koble kontantytelser innen velferden opp mot tjenester og tiltak der det er mulig
- Innføre aktivitetsplikt for alle sosialhjelpsmottakere
- Innføre et øvre tak på hvor mye man kan få i samlet sosiale ytelser
- Jobbe for å redusere det samlede sykefraværet
- Innføre karenisdager ved sykefravær
- Gå gjennom dagens velferdsordninger for å sikre at det lønner seg å jobbe
- Forenkle rutinene internt i NAV

11.9 Rusomsorg og rehabilitering

Partiet De Kristne ser med bekymring på den utstrakte bruken av rus i Norge. Vi ser det som avgjørende at færre begynner å bruke illegale rusmidler, og at de som ruser seg får hjelp før misbruket rekker å ødelegge liv og helse.

Partiet De Kristne vil ikke ha en dogmatisk tilnærming til denne problematikken. Vi mener målet om redusert bruk av rus er det viktigste, og vil løpende evaluere virkemidlenes effekt. Samtidig tror vi det er riktig med tydelig tale også i lovverket, da det gir viktige signaler til samfunnet om at rusmisbruk ikke er greit. Dette vil også støtte foreldre og foresatte i å skape gode holdninger hos barn og unge.

Partiet De Kristne vil støtte en helhetlig politikk i forhold til rusmisbruk. Vi mener det bør lages en ubrutt kjede fra forebyggende arbeid tidlig i livet, til adekvat behandling og rehabilitering for dem som rammes tungt av misbruk. I denne kjeden involveres alle relevante og berørte instanser; familie, skole, nærmiljø, NAV, helse- og sosialvesen, barnevern, menigheter og organisasjoner, politi og kriminalomsorg. Partiet De Kristne er opptatt av at behandling av rus-lidelser skal skje med respekt for individets personlige integritet, og i tråd med grunnleggende rettigheter.

Partiet De Kristne mener private og frivillige aktører har en viktig rolle å spille både i forebyggende og behandlende arbeid og i rehabilitering. Vi vil derfor gi stor frihet til å utvikle tilbud som er tilpasset hver enkelt bruker, og legge til rette for at institusjoner som kan vise gode resultater får gode arbeidsvilkår. Vi vil kreve at alle som får tildelt offentlige midler til bruk i rusbehandlingen må dokumentere effekten av behandlingen. Dersom lovverket er til hinder for denne kartlegging, vil vi arbeide for å endre lovverket i mer liberal retning slik at tidligere klienter kan oppsøkes etter et gitt antall år for å stå til disposisjon og svare på spørsmål om effekt.

Partiet De Kristne vil:

- Fortsatt kriminalisere både bruk, besittelse og omsetning av all narkotika også i framtiden
- Legge vekt på forebyggende tiltak på alle samfunnsnivåer
- Rusavhengige må fritt få velge behandlingssted innenfor definerte økonomiske rammer
- Dømme flest mulig rusmisbrukere til behandling framfor fengsel
- Vurdere økt bruk av tvangstiltak mot svært unge i tidlig fase av misbruk
- Øke informasjon til foreldre gjennom barne- og ungdomsskole
- Oppdatere barnevernsloven i forhold til barn som bruker narkotika
- Øke kompetansen om narkotika ved helsestasjoner for barn og unge
- Styrke informasjonen om narkotika i lærerutdanningen
- Ha et tettere samarbeid med private og ideelle behandlingssteder
- Styrke politi og tollvesen i kampen mot innføring av narkotika
- Korte ned på ventetiden på behandling i Spesialhelsetjenesten
- Kreve at alle som får tildelt offentlige midler til bruk i rusbehandlingen må dokumentere effekten av behandlingen
- Gå bort fra legemiddelassistert rehabilitering (LAR)

11.10 Alkoholpolitikk

Alkoholmisbruk er blitt et markant samfunnsproblem med store kostnader, både økonomisk og menneskelig. Uvettig bruk av alkohol er den bakenforliggende årsaken for ulykker i trafikken, blind vold, ødelagte familier, sykdom og tidlig død. Selv om de fleste håndterer sin egen alkoholbruk uten problemer, må vi forholde oss til de som ikke gjør det. Partiet De Kristne vil derfor videreføre ordningen med et statlig vinmonopol for å begrense tilgangen og slik redusere forbruket.

Alkoholservering på offentlige steder skal fortsatt være underlagt skjenkebevilling som nå. Kriteriene for å få tildelt slik bevilling skal være objektive og forutsigbare, og ikke være prisgitt skjønn. Vilåårene for beviltingen skal kontrolleres og håndheves strengt, slik at useriøse aktører lukes ut.

I mange større byer er det en utfordring at alle skjenkestedene stenger samtidig. Det gjør at svært mange trøtte og berusede mennesker strømmer ut i gatene samtidig, mange med kurs for de samme drosjekøene. Partiet De Kristne mener derfor det må vurderes å innføre differensierte stengetider for skjenkesteder i større byer.

Partiet De Kristne vil:

- Opprettholde vinmonopolet som regulerende instans
- Håndheve vilåårene for skjenkebevillinger strengt
- Ha differensierte stengetider for skjenkesteder i større byer
- At det ikke skal serveres alkohol på offentlige arrangementer der barn er til stede
- At avgifter knyttet til alkohol skal øremerkes helse og forebyggende arbeid

11.11 Pensjonister

Partiet De Kristne ser på våre eldre som en ressurs som må få være en aktiv og byggende del av samfunnet så lenge de orker og ønsker. Vi vil derfor gi dem større frihet til å delta i arbeidslivet uten å miste pensjon de har opparbeidet gjennom et langt yrkesliv. Når arbeidsgiver ønsker det, skal pensjonister ha full frihet til å arbeide og tjene penger på linje med andre.

PDK vil fjerne all skatt på alderspensjon og gi alle pensjonister anledning til å tjene penger uten avkorting av opparbeidet pensjon.

Dessverre har mange pensjonister også fått trangere kår enn forventet på grunn av manglende korrigerings for den økonomiske utviklingen for øvrig. PDK vil rette opp den pågående underreguleringen av pensjonsratene og sørge for at de eldre får verdige levekår. Pensjon og etterlattepensjon skal utbetales i sin helhet også for norske borgere som er bosatt i utlandet.

Partiet De Kristne vil:

- At for gifte og samboende pensjonister skal grunnpensjonen bli 100% av grunnbeløpet
- At alderspensjonen ikke skal underreguleres med 0,75% av grunnbeløpet
- At pensjonister med statspensjon skal kunne jobbe like mye som pensjonister i det private uten avkortning i pensjonen
- Fjerne all skatt på alderspensjon og gi alle pensjonister anledning til å tjene penger uten avkortning av opparbeidet pensjon

12 Barne- og familievern

Partiet De Kristne mener det er foreldrenes ansvar og plikt å gi barn den tryggheten og omsorgen de skal ha. Når dette svikter, trenger vi et kompetent barnevern som kan gripe inn til beskyttelse for barnet. Dette må imidlertid skje med lavest mulig konfliktnivå, og alltid med familiens gjenopprettelse som mål. Vi vil legge ned det eksisterende barnevernet til fordel for et familievern med fokus på hjelp og gjenopprettelse av familien.

12.1 Familiefokus

Foreldrene har det primære ansvaret for sine barns oppvekst og utvikling. En offentlig inngripen må derfor søke å være midlertidig i sitt vesen, og det primære målet for Barnevernet må være å bevare eller gjenopprette familien som et trygt, harmonisk og velfungerende sted for både barn og foreldre. Fokuset må være å bevare familien samlet gjennom hele tiltaksprosessen, til foreldrene igjen kan gi nødvendig omsorg. Vi mener derfor det er naturlig å tenke på Barnevernet som et familievern, som ikke setter foreldre og barn opp mot hverandre, men ser helheten og søker å finne en samlende vei videre for hele familien.

Alle nødvendige tiltak skal være så lite opprivende som mulig for barnet, og den uttalte hensikten skal være å løse problemene, slik at barnet kan forbli hos foreldrene, eller tilbakeføres til disse så fort det er forsvarlig. Situasjonen skal altså avhjelpes i hjemmet med mildeste form for tiltak for å løse problemene. Ved omsorgsovertagelse skal den traumatiske belastningen for barn og foreldre anerkjennes og tas på alvor gjennom hele prosessen.

12.2 Det biologiske prinsipp

Det biologiske prinsipp skal være bærende i et nytt familievern. Barnet er et produkt av mor og far, med en emosjonell tilknytning gjennom felles gener, og spesielt til mor gjennom svangerskap, fødsel og amming. Biologiske røtter er også viktig for utvikling av identitet og tilhørighet.

Der barn må settes under andres omsorg, skal Barnevernet først lete etter omsorgspersoner i barnets nære krets, for eksempel besteforeldre, tanter og onkler eller venner av familien. Familieråd skal benyttes når det er mulig. Dette gjør inngrepet mindre opprivende for alle, og veien tilbake til kjernefamilien enklere. Der det er tjenlig for barna, skal søsken alltid holdes samlet.

Ved omsorgsovertagelse skal hjem med både mor og far foretrekkes, og religiøs tilhørighet skal ivaretas. Likekjønnede par skal ikke benyttes som fosterhjem.

12.3 Barnekonvensjonen

Barnevern skal utøves i tråd med FNs Verdenserklæring om Menneskerettigheter, EMK og EMDs rettspraksis, det biologiske prinsipp, det mildeste inngreps prinsipp og prinsippet om barnets beste - definert i Barnekonvensjonen som respekt for barnets identitet, religion, kultur, familierelasjoner og beskyttelse mot vanskjøtsel, samt familiens rett til respekt for privatliv, familieliv og hjem.

Norsk barnevern-lovgivning og rettspraksis skal være i tråd med og underordnet menneskerettighetene i FNs barnekonvensjon og EMK.

12.4 Uavhengige sakkyndige

Sakkyndige må på alle måter være uavhengig av systemet de skal gi råd til, også økonomisk. De skal derfor ikke få sine oppdrag direkte fra Barnevernet eller tilknyttede aktører. PDK mener de bør være ansatt av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, og ha fast lønn som ikke påvirkes av utfallet i enkeltsaker.

12.5 Rettslig kjennelse før akuttiltak

Barn skal ikke fjernes fra foreldrene gjennom et akuttiltak uten at det står om liv og helse. I slike tilfeller skal det foreligge en rettslig kjennelse fra en vakthavende dommer, basert på en selvstendig vurdering av grunnlaget. Denne kan innhentes via telefon når akuttiltak synes nødvendig. Innen 24 timer skal retten avgjøre om barnet kan tilbakeføres uten fare for liv og helse, eller om det må fjernes fra hjemmet i påvente av videre saksgang.

12.6 Bekymringsmeldinger

Partiet De Kristne ser med bekymring på at opprivende tiltak utløses på bakgrunn av anonyme bekymringsmeldinger. Anonyme bekymringsmeldinger skal avskaffes. Opplæring av førstelinjetjenesten i lovens krav om meldeplikt hvor vilkårene for omsorgsovertagelse må være oppfylt når meldeplikten inntreffer og taushetsplikten tilsidesettes.

12.7 Omorganisering

Dagens Barnevern skal deles i to, med en *familietjeneste* og en *påtalemyndighet* som langt på vei skal jobbe uavhengig av hverandre.

- **Familietjenesten** skal, når det er nødvendig og ønsket, hjelpe familiene og sette dem i stand til å ta vare på sine oppgaver.
- **Påtalemyndigheten** for barn og ungdom skal kunne gripe inn ved fare for liv og helse, dog etter kjennelse fra uavhengig dommer. Omsorgsovertagelse og straffeforfølgelse skjer kun i tråd med politifaglig vurdering av straffeprosessloven og etter straffeprosessens regler.

Den rettslige behandlingen av barnevernsaker flyttes fra forvaltningsorganet Fylkesnemda til domstolsorganet Tingretten. Dette vil sikre en rask og riktig avgjørelse, og utløse rettssikkerhet som ved straffeforfølgelse. Domstolene er underlagt EMKs krav om tilgang til rettsbehandling innen rimelig tid, samt prinsippet om likeverdige parter. Det sikrer alle juridisk hjelp fra sakens start.

Barnets stemme skal høres gjennom et kvalitetssikret system. For å ivareta barnets partsrettigheter og rettssikkerhet bør samtaler foretas etter modell som i straffesaker hvor barn intervjues på Barnehus med lyd- og bildeopptak.

Partiet De Kristne vil sikre åpenhet i barnevernsaker ved åpen rettsbehandling i tråd med Grunnlovens paragraf 95. Alle rettsforhandlinger skal dokumenteres gjennom lyd- og bildeopptak.

12.8 Kompetanseheving

Partiet De Kristne vil styrke den faglige kompetansen til barnevernspedagoger, og overlate mindre til skjønn og personlig egnethet. Det skal ikke være rom for at enkeltmennesker i Barnevernet alene kan splitte en familie på bakgrunn av egne vurderinger alene. Alle prosesser i et velfungerende familievern må være trygget mot unødig synsing fra saksbehandlere eller systematisk inhabilitet fra sakkyndige.

Utdanningen må bli lenger, og nyutdannede må få bedre oppfølging i det daglige for å kvalitetssikre arbeidet som utføres. Vi vil øke utdannelsen til fem år, hvorav det siste året er et praksisår. Dette året skal kandidaten være under løpende evaluering og kontroll av en sertifisert veileder. Etter gjennomført praksis skal vitnemålet ledsages av en skriftlig sluttattest med evaluering fra veileder.

Barnevernsutdannelsen skal utvikles i internasjonalt samarbeid i tråd med EMD. Den trenger et kvalitetsløft ved strengere inntakskrav, nasjonale kompetansekrav, høyere vitenskapelig nivå, oppdatert kunnskapsstatus og vurdering av personlig ferdighet.

Barnevernskontorene skal utvikles til åpne organisasjoner med høy kvalitetssikring, tilstrekkelig forvaltningskompetanse, dvs faglighet, rammer og ressurser til å avklare et presist faktagrunnlag i sakene, og fokus på den menneskelige faktor.

Det må gjøres en begrepsavklaring rundt sårbare barn, med innføring av nasjonal standard på begrepene vold, omsorgssvikt og vanskjøtsel.

12.9 Finansiering

I dag sliter mange barnevernsavdelinger med underbemanning og lite ressurser. Partiet De Kristne mener det er essensielt at det er ansatte nok til at alle saker får en grundig behandling innen rimelig tid. Lang behandlingstid kan i denne type saker i seg selv skape problemer og traumer for barn og foreldre. Det er derfor uheldig at de ulike avdelingenes økonomi er avhengig av kommuneøkonomien. Vi vil derfor vurdere om barnevernstjenesten heller skal ha statlig finansiering.

12.10 Ekstern kontroll

Barnevernets økonomi og ressursbruk skal underlegges innsyn og kontroll. Vi vil ha en løpende evaluering av tilsiktede og utilsiktede effekter av alle barnevernstiltak. Data skal være offentlig tilgjengelige for presse, forskning og utvikling. Da Barnevernets vedtak er svært inngripende, ønsker vi også at saksbehandlere skal være juridisk ansvarlige for bruken av sin makt.

Partiet De Kristne vil:

- Endre fokuset fra barnevern til familievern
- Lovfeste objektive kriterier for å ta barn vekk fra foreldrene
- Innføre et krav om en kjennelse fra en vakthavende dommer før akuttiltak
- Innføre femårig utdanning for barnevernspedagoger, der siste året er praksis under løpende tilsyn av sertifisert overordnet
- Innføre interkulturell forståelse som en del av utdanningen
- Vurdere statlig finansiering av Barnevernet
- Gi bedre opplæring og oppfølging av fosterhjem
- Kvalitetssikre tilsyn av barnevernsinstitusjoner
- Sikre nok ansatte og kortere saksbehandlingstid
- Fokuserer på rådgivning og hjelpetiltak i hjemmene
- Øremerke ressurser til opplysning om norske lover og regler inn mot fremmedkulturelle miljøer
- At alle fosterhjem skal bestå av tokjønnede ektepar

13. Samepolitikk

Partiet De Kristnes utgangspunkt er at ingen innbyggere skal særbehandles på grunn av etnisitet. Når det kommer til den samiske befolkningen i Norge mener vi likevel at vi er forpliktet til å legge til rette for en best mulig utøvelse av samers kultur, språk og næring. Dette gjenspeiles også i inngåtte forpliktende internasjonale avtaler som pålegger oss et særlig ansvar for å verne om og utvikle vår egen urbefolkning. Politiske vedtak blir derfor innenfor rammen av de avtaler og konvensjoner som Norge har ratifisert om urfolks rettigheter.

Partiet De Kristne vil legge vekt på at den samiske befolkningen i Norge skal få bevare sitt språk og sin kultur i tråd med sine tradisjoner. Partiet De Kristne vil legge til rette for at samene skal få utvikle seg kulturelt og materielt ut fra sine egne premisser. Det må i minst mulig grad gjøres inngrep i samiske bruksområder på en måte som svekker samiske næringer.

13.1 Sametinget

Sametinget er et rådgivende organ for Stortinget. Sametinget får hvert år overføringer fra staten til for eksempel kulturfremmende tiltak og samisk språkopplæring. Sametingets oppgaver skal være å utvikle samisk språk, kultur, næring og samers rettigheter som urfolk i Norge.

13.2 Språk og kultur

Språk er en av menneskets viktigste identitetsmarkører. I dag har vi de tre samiske språkene, nord-, lule- og sørsamisk som er i allmenn bruk i Norge. De samiske språkene er truet, og vil, om det ikke settes inn jevnlike tiltak for å bevare dem, komme til å dø ut. Partiet De Kristne vil legge til rette for at samene kan bevare og utvikle sine språk og sette inn ekstra ressurser i områder hvor språket står svakt. Sametinget skal fortsatt være den instansen som i hovedsak jobber med språk, kultur og næringsspørsmål. Det må bevilges mer penger til Sametinget, så de kan jobbe enda mer med disse områdene.

13.3 Reindrift

Primærnæringene er sentrale kunnskapsarenaer for bevaring, utvikling og formidling av tradisjonell kunnskap.

Reindrift er i mange områder, særlig utenfor de samiske kjerneområdene, selve bærebjelken til den samiske kulturen.

De politiske målene i dagens reindriftspolitik er å sikre en økonomisk, økologisk og kulturelt bærekraftig reindriftsnæring. Partiet De Kristne vil jobbe for at disse delmålene skal vektlegges like mye i fremtidens reindriftspolitik. Det må sikres gode rammebetingelser for næringen, slik at de som driver med reindrift sikres forutsigbar inntekt.

Partiet De Kristne vil:

- Opprettholde Sametinget som rådgivende organ for Stortinget, og der det er tjenlig overføre ansvar for forvaltning av enkeltsaker og økonomiske ressurser til Sametinget
- Arbeide for å holde samisk språk, kultur og tradisjon i hevd (reindrift, mat, musikk og doudji/håndverkskunst)
- Tilby samer valgfritt sidemål i kommuner i forvaltningsområdet for samisk språk
- Gi reindriftnæringen så frie kår som mulig, men ta hensyn til en bærekraftig utvikling av private og offentlige beitemarker. Overbeiting må unngås
- Opprettholde fagopplæring innen samisk håndverkskunst (doudji) i skoleverket

14. Justis og beredskap

Uten trygghet i hverdagen kan hverken enkeltmennesker, familier eller næringsliv blomstre og trives. Det er staten alene som har rett til å bruke tvangsmidler på vegne av befolkningen. Det betyr at vi som innbyggere har gitt fra oss retten til å beskytte oss selv i bytte mot tryggheten staten gir oss. Det blir da et problem når folk opplever at myndighetene ikke klarer å beskytte sine innbyggere på en tilfredsstillende måte.

Partiet De Kristne vil ikke ha en politistat der befolkningen utsettes for unødig overvåkning og innskrenkelse, men vi vil ha et statsapparat som hindrer vold og overgrep og oppklarer forbrytelser. Det betyr blant annet at politiet må ha ressurser til å stille når det er behov, og til å drive seriøs etterforskning, også av mindre saker. Nulltoleranse for kriminalitet har i mange sammenhenger vist seg effektivt.

Alt arbeid med nasjonal sikkerhet og beredskap er i dag fragmentert, usystematisk og uten sentral styring. Partiet De Kristne mener det vil være riktig og nødvendig å opprette et eget departement som får et overordnet ansvar for dette. Det vil styrke hele sikkerhetsarbeidet og redusere samfunnets sårbarhet.

14.1 Politi

I dag er det mange forbrytelser, også med kjent gjerningsmann, som ikke etterforskes fordi politiet mangler nødvendige ressurser. Dette svekker folks tillit til ordensmakten, og skaper utrygghet i befolkningen. De siste årene har vektere overtatt mange oppgaver som naturlig tilhører politiet. Men trygghet skal være for alle, ikke bare dem som har råd til å kjøpe den.

Politiet trenger å styrkes på mange områder: Økt bemanning, oppdatert kompetanse for å takle dagens utfordringer, og bedre materiell. Større bruk av sivilt personell til administrative oppgaver vil frigjøre kapasitet, slik at politiets eget mannskap kan brukes til operativ tjeneste.

Partiet De Kristne mener Politihøgskolen må evalueres løpende for å sikre at utdannelsen er relevant og tilpasset dagens virkelighet. Det bør også opprettes en nasjonal informasjonsbase med oversikt over tilgjengelig mannskap og utstyr som kan brukes i en eventuell krisesituasjon.

Det må være et krav at alle politioperative ledere også har bakgrunn fra operativ tjeneste, og det må ansettes nok politijurister slik at påtaleenheten ikke blir en flaskehals i straffesakskjeden. Vi må unngå at lokale brannvesen og andre instanser blir pålagt å utøve politimyndighet overfor egne innbyggere. Retten til å bruke makt kan ikke bli delegert.

14.2 Trygge gater

Det har noen steder i landet utviklet seg en ukultur der barn og unge ikke lenger føler seg trygge i gatene. Dette er helt uakseptabelt. Partiet De Kristne vil gi politiet både politisk ryggdekning og nødvendige verktøy for å gjenreise ro og orden i byer og bygder.

Det aller viktigste er at politi og domstoler gjør trygge gater til et felles mål. Det må straks innføres nulltoleranse for trusler, vold, ran og seksualisert vold for alle aldersgrupper uten hensyn til etnisitet eller religion, også de under kriminell lavalder. Der fengsel ikke er hjemlet, må det innføres andre tiltak som rammer raskt, presist og tilstrekkelig.

Vi mener at politiet må styrkes på flere praktiske områder, et er at vi utstyrer politiet med oppdatert teknologi på IKT og samband. Sørge for at politiet utstyres med en tilstrekkelig og moderne helikopterpark som kan dekke hele landet, eventuelt samordne med Forsvaret der det er naturlig. Ha en løpende evaluering av Politihøyskolen for å sikre at utdannelsen er relevant og tilpasset dagens virkelighet. Opprette en nasjonal informasjonsbase med oversikt over tilgjengelig mannskap og utstyr som kan brukes i en eventuell sivil krise. Være restriktiv i bruk av elektronisk overvåking av befolkningen.

Partiet De Kristne vil:

- Ha mer synlig politi i gatene
- Slå hardt ned på kjønnslemlestelse av kvinner
- Reversere den såkalte «nærpolitireformen» og sikre operativt personell ute i lokalmiljøene
- Senke kriminell lavalder til 14 år
- Opprette ungdomsfengsel
- Vurdere rettslige konsekvenser for foresatte til barn og unge som bryter loven
- Skjerpe rammen for forvaring ved særdeles alvorlige forbrytelser som gruppevoldtekt, slaveri og trafficking
- Kreve offentlig tilgjengelig statistikk over forbrytelser knyttet til vold og seksualisert vold
- Opprette en egen innsatsgruppe i politiet rettet mot kriminalitet i gjenger og subkulturer i de største byene våre
- Bruke sivilt personell til administrative oppgaver for å frigi politiet til operativ tjeneste
- Utrede alternativer til bruk av operative politipersonell til fangetransport, framstilling av fanger og lignende oppgaver
- Sikre at politiet har nok ressurser til å løse sine lovpålagte oppgaver, og styrke politiets arbeid mot datakriminalitet
- Gjeninnføre juryordningen
- Si nei til Datalagringsdirektivet og lignende systemer
- Samordne datasystemene i hele straffesakskjeden
- Stoppe, og eventuelt reversere, sentraliseringen av det operative politiapparatet
- Overføre alle mindre alvorlige lovbrudd for personer under 18 år til konfliktrådet
- Sikre ofre for alvorlig kriminalitet, og særskilt voldskriminalitet, bedre oppfølging og ettervern
- Øke fokuset på vold mot kvinner og barn, og vold i nære relasjoner
- Utrede behov for lovendringer som kan optimalisere PST sine oppgaver i samfunnet
- Stille seg positivt til permanent bevæpning av politiet

14.3 Veteraner

Partiet De Kristne ser på norske veteraner som en ressurs for samfunnet og for næringslivet. Vi vil søke å legge til rette for styrkede løsninger for sysselsetting av veteraner og gode løsninger for å ta del i humanitært og samfunnsrelatert arbeide etter endt tjeneste.

Partiet De Kristne vil arbeid for å snu veteranbegrepet slik at de får den respekt og anerkjennelsen de fortjener fra det norske samfunn, og at de veteraner som har gitt sin egen helse i tjeneste for Norge skal få de beste løsninger.

Partiet De Kristne vil jobbe aktivt for at de ulike veteranorganisasjoner og initiativ som satser eller støtter veteraner, får de beste forutsetninger for å bidra positivt rundt en helhetlig veteranplan med fokus på nye og kreative løsninger med høy effekt, og tiltak som styrker familiene rundt veteranene.

14.4 Domstolene

Den dømmende myndighet skal forbli fri og uberørt av politisk og religiøst press. Norske domstoler skal sikre at Grunnloven holdes i hevd, og dømme etter vedtatte menneskerettighetsprinsipper og norsk rettspraksis. Norske lover skal gjelde likt for alle, og det skal ikke finnes alternative eller parallelle systemer med dømmende myndighet i Norge. Vi vil derfor avvise alle forsøk på å innføre sharialover eller lignende på norsk jord.

Domstolene gir i dag et generelt inntrykk av ressursmangel. Det går ofte lang tid fra avsluttet etterforskning til rettskraftig dom. Dette skyldes manglende kapasitet både fra påtaleenheten i politiet, fra Domstoladministrasjonen, og fra selve domstolen. Domstolene må derfor få flere sentrale bevilgninger som følge av økende saksmengde. Den lange behandlingstiden i kriminalsaker er i mange tilfeller en ekstra belastning for ofrene.

Det er i dag mulig å få fri rettshjelp. Partiet De Kristne mener det er avgjørende for rettssikkerheten at ingen stenges ute av systemet på grunn av manglende økonomi. Vi vil derfor lette på kravene for fri rettshjelp, slik at også de med anstrengt privatøkonomi kan få prøvet sin sak i retten.

Partiet De Kristne vil:

- Ha hurtigdomstoler for utenlandske kriminelle
- Eliminere unødig ventetid mellom lovbrudd, dom og soning
- Sikre et straffenivå som reflekterer alvoret i den enkelte kriminelle handling
- Ha strengere straffer når det gjelder seksuelle lovbrudd mot barn, voldtekt og sedelighetsforbrytelser
- Innføre reell livstidsdom for forbrytelser mot menneskeheten, grove terroranslag og massedrap
- Avvikle ordningen med «strafferabatt» ved flere lovbrudd
- Avvise alle forsøk på å utvikle parallelle lovverk og religiøse domstoler i Norge

- Kreve full åpenhet om medlemskap i losjer og ordner som kan medføre inhabilitet i en rettssak

14.5 Kriminalomsorgen

Den siste omorganiseringen av kriminalomsorgens distrikter og administrasjon er ikke dokumentert i forhold til resultat. Det er nødvendig å kreve at omorganiseringer av en viss størrelse følges opp med dokumentasjon i forhold til forventet resultat.

Dagens lovverk beskytter de innsatte på en måte som hindrer ansatte i Kriminalomsorgen å føre nødvendig kontroll mot innsmugling av narkotika, mobiltelefoner m.m. Partiet De Kristne ønsker å styrke hjemmelen for sikkerhetssjekk i norske fengsler – også av gjester og advokater.

Fengselskøene har vært, og er, lange. Dette avhjelpest i stor grad av at Kriminalomsorgen får fullmakt til å løslate innsatte før soningen er fullført for å gi plass til nye innsettelse. Dette undergraver rettsoppfatningen i samfunnet, og fører til at innsatte løslates uten tilstrekkelig oppfølging og kontroll. Partiet De Kristne vil sikre at fanger kan starte soningen umiddelbart og sitte ut den foreskrevne tiden. Bevilgningene til Kriminalomsorgen må følge opptrappingen i den øvrige straffesakskjeden.

Partiet De Kristne vil også forenkle muligheten for å gjøre soningsavtaler med hjemlandet til utenlandske domfelte, der Norge betaler realkostnadene ved at kriminelle utlendinger soner i sitt hjemland.

Partiet De Kristne vil:

- Bygge ut kriminalomsorgen der behovet for fengselsplasser er størst
- Styrke hjemmelen for sikkerhetssjekk i norske fengsler
- Inngå soningsavtaler for utenlandske domfelte med flere land, og gjøre disse ordningene mer effektive
- Avvikle bruk av samfunnsstraff i voldssaker
- Etablere egne fengsler med reduserte fasiliteter for utenlandske innsatte som skal sendes tilbake til hjemlandet etter endt soning
- Utvide bruken av fotlenkesoning

14.6 Innvandring og flyktninger

Partiet De Kristne mener det er viktig at Norge som et rikt land strekker seg langt for å hjelpe nødstilte mennesker andre steder i verden. Men Norge er et lite land, med relativ liten og homogen befolkning som trenger en sterk, bærende kultur med felles verdier og kjøreregler. Det er derfor begrenset hvor mange mennesker fra andre kulturer vi kan ta imot, integrere og skaffe arbeid og bolig til uten uheldige konsekvenser.

Skal Norge kunne hjelpe mennesker også i fremtiden, må vi føre en politikk på dette området som er bærekraftig, både kulturelt og økonomisk. Mennesker som får opphold i Norge må tilpasse seg

de normer og verdier som gjelder her. Dette gjelder blant annet respekten for demokrati, ytringsfrihet, religionsfrihet og likestilling. Partiet De Kristne mener også det er riktig og naturlig at vi under ellers like forhold prioriter flyktninger med en kulturell og religiøs bakgrunn som avviker minst fra den rådende kulturen i Norge.

Som hovedregel bør mennesker hjelpes så nært sitt eget hjemland som mulig. Det gir bedre bruk av ressurser og er mindre belastende for den det gjelder og deres familie. Dette vil også være mer rettferdig, da man i større grad kan hjelpe dem som ikke har ressurser til å reise helt til Norge for å søke opphold.

Samtidig må Norge ha smidige og effektive systemer for å håndtere de som søker asyl her i landet. De som åpenbart ikke har rett på opphold skal siles ut og sendes tilbake umiddelbart. Dette frigjør kapasitet til å behandle de andre sakene raskere, og det styrker asylinstituttets omdømme i befolkningen. Reelle flyktninger med rett til opphold, bør raskt hjelpes til et meningsfylt liv som aktive deltagere i det norske samfunnet.

Partiet De Kristne vil opprettholde asylinstituttet. En stat skal fortsatt kunne gi forfulgte personer beskyttelse på eget territorium, på ambassader og ombord på fartøyer under nasjonens flagg. Men vi mener det undergraver asylinstituttet at mennesker reiser fra land til land før de ber om asyl. Flyktninger skal søke asyl i nærmeste trygge land. Reiser de videre derfra av egen vilje, er de ikke lenger flyktninger, men søker materiell framgang. Det bør ikke utløse noen rett til opphold i Norge.

Partiet De Kristne mener det ikke skal være noen selvfølge at alle som kommer til Norge skal ende opp som statsborgere. Det må være en grunnleggende forutsetning at mennesker som søker en trygg havn på grunn av kriser og konflikter i eget hjemland skal vende hjem så snart det er trygt.

Det er Statens ansvar å trygge landet, både militært og med tanke på hvem som krysser grensene. Men de som har grunn til lovlig opphold skal tas imot med gjestfrihet og varme. Vi vil derfor oppmuntre både privatpersoner, kristne menigheter og andre frivillige organisasjoner til å vise omsorg for de som allerede er inne i landet, enten de er asylsøkere, flyktninger eller innvandrere.

Partiet De Kristne vil:

- Ha som overordnet mål at flyktninger skal vende hjem til eget land når situasjonen tillater det
- Opprettholde servicesentre for politi, UDI, NAV og skatteetaten
- Øke antall kvoteflyktninger hvis situasjonen tilsier det
- Redusere antall ankemuligheter for asylsøkere som har fått avslag
- Sikre umiddelbar hjemsending av grunnløse asylsøkere og personer som oppholder seg ulovlig i Norge
- Nekte voksne som ikke har lovlig opphold i Norge plass ved norske studier
- Fortsatt kreve bestått kurs i norsk språk, historie, kultur og religion for alle som søker permanent oppholdstillatelse i Norge
- Vurdere å kjøpe soningsplasser i hjemlandet for flyktninger og asylsøkere som begår alvorlige straffbare handlinger i Norge
- Inndra oppholdstillatelse for flyktninger og asylsøkere som begår alvorlige straffbare handlinger i Norge

- Innføre sanksjoner overfor land som nekter å ta imot egne statsborgere
- Gi asylsøkere som søker opphold på grunn av sin tro, rett til tolk med samme religion
- At oversettelsesarbeid i alle rettsavgjørelser skal kvalitetssikres før dommen regnes som rettskraftig
- Jobbe for å bosette flyktninger raskere
- Føre en restriktiv politikk rundt familiegjening
- Innføre 24-års aldersgrense for ekteskapsinngåelse fra fjernkulturelle land (henteekteskap)
- Kun gi opphold når familien har sterkest samlet tilknytning til Norge
- Kreve at referanseperson har tre års sammenhengende arbeid eller studier i Norge og dokumentert evne til underhold før familiegjening godkjennes
- Redusere klagefristen fra tre til en uke for asylsøknader som åpenbart ikke fyller vilkårene for beskyttelse
- Tilbakekalle oppholdsgrunnlag dersom det blir fred og stabilitet i land der personer med midlertidig opphold kommer fra
- Kreve lengre opphold i Norge for å få norsk statsborgerskap
- Innføre forhåndsgodkjenning av bedrifter, slik at eksperter kan komme til Norge, starte arbeidet og ordne søknad om arbeidsinnvandring i etterkant
- Jobbe internasjonalt for å tilpasse bestående konvensjoner knyttet til flyktninger/asylsøkere til dagens situasjon. Inntrykket er at bestående konvensjoner og avtaler så dagens lys i etterkrigstiden med de kriterier som da lå til grunn.
- Vurdere alle som søker asyl, men prioritere forfulgte kristne
- Plassere flyktninger med ulike religioner og kulturer på ulike mottak, slik at konflikter og overgrep forebygges
- Trekke Norge ut av FNs migrasjonsplattform

14.7 Sivil beredskap

Partiet De Kristne vil etablere regionale beredskapslager med blant annet helseutstyr, smittevernutstyr og medisiner til eget bruk. Dette må vi også kunne produsere lokalt.

Vi vil også etablere tilstrekkelige lagre for såkorn og matkorn over hele landet.

Partiet De Kristne vil:

- Styrke nasjonal beredskap
- Bygge opp kornlagre
- Bygge opp igjen gullreservene

15 Forsvar og Heimevern

Partiet De Kristne mener det er avgjørende at Norge har et forsvar som er oppdatert, effektivt og tilpasset det moderne trusselbildet. Vi vil fortsatt satse på NATO-samarbeidet, men også sikre tilstrekkelige midler til å opprettholde en egen slagstyrke som virker avskrekkende på potensielle inntrengere. Dette vil innebære en rask og markant opprusting av Forsvarets stridsevne i forhold til i dag. Forsvaret skal ha nødvendig materiell, tilstrekkelig øvelse og en geografisk organisering som er tilpasset dagens trusselbilde.

15.1 Verneplikt

Den allmenne verneplikten har vært, og skal fortsatt være, en viktig del av Norges forsvar. Vi vil fjerne den allmenne verneplikten for kvinner, men sørge for at alle stridsdyktige menn avtjener sin verneplikt som tidligere.

Forsvaret er over tid blitt mer moderne og teknisk krevende. Vi vil derfor opprette en profesjonell, stående avdeling innen hver forsvarsgren for å sikre en permanent stamme av militær og teknisk kompetanse.

15.2 Styrking og oppgradering

PDK vil stryke det norske forsvaret betydelig de neste fem årene. Dette for at norsk forsvar skal komme opp på et akseptabelt nivå nasjonalt og internasjonalt. Forsvaret må opp på et nivå der det kan forsvare Norge i en kritesituasjon.

Vi vil lytte til vurderingene fra Forsvarets operative ledelse, og sørge for at de får de ressursene de trenger for å løse oppdraget. Samtidig vil vi sette krav til den økonomiske styringen, og innføre et tydelig skille mellom drift og investeringer.

Norge må kjøpe tilbake alle forsvarsinstallasjoner som er solgt de siste årene, og bomberommene i hele landet må oppgraderes til et akseptabelt nivå.

Forsvarsmateriell må oppgraderes til dagens standard. Det må investeres i panservogner og opprettes nye panserbrigader. Luftvern må fornyes og oppgraderes over hele landet. Det må også investeres i nye helikopter til land- og sjøbaserte oppdrag som fungerer under norske forhold. Innkjøpet som er gjort av helikoptre må kanselleres og nye helikopter som oppfyller norske særkrav må bestilles.

Brigaden i Nord-Norge må bli en fullverdig brigade igjen, og grenseforsvaret styrkes med en ny permanent garnison i Nord-Norge, den kan legges sammen med den fullverdige brigaden i nord. Slik kan man utnytte synergieffekten og ha nok utstyr og mannskap klart på kort tid i en kritesituasjon.

15.3 Heimevern og sivilforsvar

Heimevernet må styrkes kraftig, og avdelinger som har blitt lagt ned de siste årene må gjenopprettes med nødvendig utstyr og kompetanse. Selv om Norge investerer i høyteknologisk forsvar, så er det på bakken at kampen vil vinnes. Dette betyr at Heimevernet, sivilforsvaret og kystforsvaret må styrkes betraktelig så man har nok mannskap, utstyr og våpen til å forvare Norge i en krisesituasjon.

Partiet De Kristne mener det var uheldig å legge ned spesialenhetene som var organisert under Heimevernet. Disse enhetene bestod av frivillige soldater som hadde interesse og engasjement langt utover det vanlige. De var kvalifiserte til spesialoperasjoner, og ville i krisesituasjoner utgjøre en stor forskjell. Vi vil umiddelbart gjenopprette spesialenhetene under Heimevernet, og samordne innsatsen slik at de i fremtidige krisesituasjoner kan disponeres sammen med politiet.

Sivilforsvaret i Norge må styrkes betraktelig og utstyr må kjøpes inn, slik at sivilforsvaret har tilstrekkelig materiale tilgjengelig ved en krisesituasjon. Sivilforsvaret har i altfor mange år blitt neglisjert og redusert. Dette er vår første og beste forsvarslinje ved en krisesituasjon. PDK mener at denne førstelinjen må styrkes, ikke svekkes.

15.4 Kystforsvar

Svekket kontroll over nasjonale grenser ved kysten skyldes blant annet utrangerte ubåter og korvetter, samt et nedprioritert kystvern og kystforsvar og mangel på egne overvåkningsfly. PDK vil umiddelbart anskaffe nye ubåter som kan tilfredsstille dagens krav til bevæpning og støynivå.

PDK ønsker også på sikt å øke antall korvetter. Også dagens flåte må oppgraderes og tilpasses dagens situasjon og krav til standard. Norske farvann er ikke som andre farvann og dette må det tas hensyn til ved innkjøp av nye fregatter i framtiden. Korvettene må også utstyres med oppgradert teknologi og kunne operere sammen med helikoptre. I framtiden må vi prioritere å ha et sjøforsvar som kan hjelpe til i fredstid med redningsoppdrag, og fungere effektivt i krisetid.

15.5 Feltsykehus

Det å ha tilgang til kritisk materiell i framtiden for alle forsvarsgrener må prioriteres. Det være seg naturkatastrofer, krig eller hjelp i internasjonale operasjoner. Derfor ser vi i PDK at det kan være på sin plass med tre nye fullverdige feltsykehus i Norge. Dagens feltsykehus må oppgraderes til fullverdige feltsykehus. Disse kan da settes inn i nasjonale krisesituasjoner eller til internasjonale oppdrag i utlandet eller ved en framtidig tenkt krigssituasjon.

15.6 Utenlandstjeneste

Det er et mål for oss at norske soldater ikke engasjerer seg mer på utenlandsk jord enn strengt nødvendig. Vi vil begrense den norske deltakelsen til konflikter der NATO må intervensere i forhold til forpliktelser overfor medlemsnasjonene. Det kan også være aktuelt å delta i regi av FN i

fredsbevarende operasjoner, som for eksempel i Libanon. Slike operasjoner må vurderes i hvert enkelt tilfelle opp mot kravet til aktiviteter.

Partiet De Kristne vil:

- Satse videre på NATO-samarbeidet
- Oppfylle NATOs ønske om å bruke 2% av BNP til forsvar
- Gjenopprette spesialenhetene under Heimevernet, og samordne innsatsen slik at de i fremtidige krisesituasjoner kan disponeres sammen med politiet
- Kreve bedre økonomistyring fra Forsvaret, og øke bevilgningene der det kreves
- Splitte forsvarsbudsjettet i investeringer og drift
- Kreve balanse mellom drift og investeringer i Forsvaret
- Sørge for at alle operative avdelinger holder et nødvendig treningsnivå
- Opprette en profesjonell, stående avdeling innen hver forsvarsgren for å sikre en permanent stamme av militær og teknisk kompetanse
- Opprettholde et aktivt landbruk over hele landet som en del av forsyningsberedskapen
- Samordne og forbedre kystberedskapen
- Opprettholde full verneplikt for alle menn, med minimum 3 måneders rekruttskole
- Ruste opp heimevernet i antall soldater, utstyr og antall øvelser
- Opprettholde Sjøheimevernet
- Styrke ubåtvåpenet og beholde kystkorvettene
- Videreføre Brigade Nord med minimum tre manøverbataljoner
- Forlegge de nye jagerflyene på minimum tre baser: Bodø, Ørlandet, Rygge
- Legge FLO under Forsvarssjefen som styrer det totale budsjettet for forsvarssektoren
- Gjenopprette Forsvarets Overkommando og flytte Forsvarssjefen med hans stab ut av departementets lokaler
- Etablere en transporthelikopter-skvadron til hurtig forflytning av infanteri og HV's avdelinger (denne må stilles tilgjengelig for politiet når situasjonen krever det)
- Fjerne allmenn verneplikt for kvinner, men fortsatt gi full anledning til å avtjene frivillig verneplikt
- Styrke norsk luftvernkapasitet
- Opprettholde elektronisk overvåking av alle norske grenseoverganger
- Etablere et utvalg som kan tenke nytt om samhandling mellom politi og forsvar i terrorberedskap i Norge, slik at vår totale kapasitet kan best utnyttes
- Opprette en ny brigade i Sør-Norge
- Opprettholde maritim overvåking langs kysten

16. Norge i verden

Rent økonomisk står Norge i en særstilling i verden. Det gjør oss sikkerhetsmessig utsatt, men det gir oss også ressurser til å gjøre en forskjell internasjonalt. Partiet De Kristne

mener vi trenger et nært sikkerhetspolitisk samarbeid med andre makter, men at vi ikke hører hjemme i en union med andre stater.

Som et lite land er vi avhengig av å samarbeide utstrakt med andre nasjoner. Men utenrikspolitikken må utformes slik at den ikke kommer i konflikt med Grunnloven. Grunnloven må aldri tilpasses for at Norge skal samarbeide tettere med internasjonale sammenslutninger av noen art.

Norsk suverenitet skal ikke avgis i strid med Grunnlovens paragraf 1 og 115. Norge skal vernes og styrkes som fri og uavhengig nasjon med selvråderett og trygge grenser.

Høyesterett skal på eget initiativ vurdere lovligheten av vedtak som kan være i konflikt med Grunnloven. Dersom Høyesterett mener en slik betenkning er påkrevd, må Stortinget utsette sin behandling til denne er gjennomført. Også om en eller flere stortingsrepresentanter krever det, skal Høyesterett gjøre en slik betenkning.

16.1 EU

Den europeiske union (EU) har i flere tiår virket samlende og stabiliserende på et krigstrett Europa med mange gamle skillelinjer og potensielle konflikter. Partiet De Kristne mener likevel det er sterke grunner til å holde Norge utenfor EU også i framtiden. Medlemskap vil være å avgi suverenitet i strid med Grunnloven, også §1, som erklærer at Norge er «et frit, selvstændigt, udeleligt og uafhængeligt Rige».

Det er også praktiske grunner til å holde Norge utenfor en ny union. EU har et demokratisk underskudd som ikke er forenelig med de sterke tradisjonene vi har for folkestyre og lokaldemokrati. Selv om EU fortsatt er i støpeskjea, er det sterke krefter som ønsker å samle makt sentralt i unionen. Da blir avstanden til byer og bygder i Norge stor. Partiet De Kristne mener derfor at Norge er tjent med å råde over egne ressurser, bestemme sine egne lover og beholde vår sikkerhets- og utenrikspolitiske handlefrihet.

Når EU i økende grad ønsker å tale med én stemme, er det også behov for frittstående land som kan opptre uavhengig og nøytralt, særlig i sammenhenger hvor det er behov for megling og konfliktløsning. Partiet De Kristne mener et fritt og selvstendig Norge er godt skikket til å ta på seg slike oppdrag.

Hvis forslag om å søke norsk medlemskap i EU kommer opp i fremtiden, vil Partiet De Kristne kreve folkeavstemning før forhandlinger inngås, og eventuelt også når et forhandlingsresultat foreligger.

PDK mener Storbritannias utmelding av EU inviterer til å videreutvikle Norges velprøvde samarbeid med UK og USA. Vi ønsker en utenrikspolitikk som i framtiden styrker disse relasjonene, og ikke en ytterligere tilnærming til resten av EU.

16.2 EØS

Den europeiske økonomiske samarbeidsavtalen (EØS) har gitt Norge tilgang på mange markeder, og har vært et viktig alternativ til medlemskap i Den europeiske unionen. Avtalen representerer imidlertid en konstitusjonell utfordring for Norge. Vi pålegges en mengde direktiver som norske myndigheter implementerer fortløpende. Partiet De Kristne mener Norge er tjent med gode handelsavtaler, men vil se nærmere på bruken av den eksisterende veto retten. Vi ønsker ikke en praksis som i realiteten innebærer avgivelse av suverenitet i strid med Grunnloven. Vi vil derfor tre ut av EØS-avtalen og inngå gode bilaterale avtaler med land vi naturlig handler med.

16.3 Schengen

Schengen-avtalens hovedtanke er å lette reise mellom avtalelandene, blant annet gjennom pass- og visumfrihet ved interne grensepasseringer. Samarbeidet omfatter i dag 26 land i Europa. Selv om vi setter pris på smidigheten i ordningen, har den medført et ikke ubetydelig tilsig av kriminelle, som ellers ville blitt stoppet ved grensen. Schengen-avtalen er også tett knyttet til Den europeiske unionen, og EU vedtar stadig nye rettsakter som føyes til tilknytningsavtalen. Dette kan innebære tap av suverenitet og selvbestemmelse.

Partiet De Kristne vil gjenopprette kontrollen ved egne grenser, og sikre at kriminelle individer og grupper stanses på vei inn. Vi ønsker å tre ut av Schengen-avtalen slik den foreligger nå, og eventuelt erstatte den med bilaterale avtaler.

Partiet De Kristne vil:

- Holde Norge utenfor EU
- Si opp EØS-avtalen til fordel for bilaterale avtaler med andre land, blant annet EU, Russland, Storbritannia og USA
- Etablere en tilfredsstillende norsk grensekontroll
- Si opp Schengen-samarbeidet med tanke på grensekontroll og selvbestemmelse
- Evaluere det nordiske samarbeidet med henblikk på situasjonen i blant annet Sverige
- Arbeide for fri handel, også mellom utviklingsland og industriland
- Trekke Norge fra forhandlingene om TTIP
- At Norge ikke skal gå inn i forhandlinger med organisasjoner som undergraver demokratiske prosesser i Norge
- Si et tydelig nei til ACER
- Styrke den transatlantiske primæralliansen med USA og Storbritannia, og styrke handelssamarbeidet tilsvarende

16.4 FN

Partiet De Kristne mener at Norge skal bidra til å gjøre verden til et tryggere og mer stabilt sted, blant annet gjennom deltagelse i internasjonale samarbeidsorganisasjoner som FN. Riktig bruk av

De forente nasjoner kan bidra til å bevare og styrke en internasjonal rettsorden.

Partiet De Kristne mener imidlertid FN over tid har svekket sin legitimitet, blant annet gjennom unnfallenhet overfor brudd på menneskerettigheter i egne medlemsland og uproportjonert fordømmelse av Israel. Partiet De Kristne vil arbeide for et FN som er mer tro mot sine idealer, og legge ned avdelinger som, direkte eller indirekte, brukes til å sementere konflikter og systematisere urett. Eksempel på dette er UNRWA, som er et betydelig hinder for en løsning i Midtøstenkonflikten. Partiet De Kristne vil vurdere Norges økonomiske bidrag til FN-systemet dersom totalitære krefter vinner fram i organisasjonen.

Partiet De Kristne vil si opp Norges forpliktelser i FNs migrasjonsplan og opprettholde visum systemet slik vi kjenner det. Vi vil også ta avstand fra en samlet implementering av FNs Agenda 2030. Norge som selvstendig nasjon bør ta stilling til enkeltsaker på fritt grunnlag og implementere tiltak vi selv beslutter.

Partiet De Kristne vil:

- Si nei til en samlet integrering av FNs Agenda 2030
- Vurdere å fjerne den økonomiske støtten til FN, hvis ikke demokratiske og totalitære krefter vinner fram i FN.
- Si Nei til FNs migrasjonsplan

16.5 Midtøsten og Israel

Som eneste fungerende demokrati i sitt område, fortjener Israel vår fulle støtte. Partiet De Kristne vil være en sann venn av det jødiske folk og staten Israel i en tid da mange lar seg forlede eller skremme til å vende dem ryggen.

Partiet De Kristnes støtte til Israel er basert på folkerett og internasjonal jus. Vi holder fast ved at jødernes rett til landet bygger på deres historiske, kulturelle og religiøse tilknytning til landet gjennom over 3000 år. Retten bygger på en sammenhengende jødisk tilstedeværelse i området.

Vi vil i alle ting helhjertet støtte Israels rett til å eksistere i fred og trygghet, og til selv å velge sin egen hovedstad.

Partiet De Kristne vil på alle måter være en pådriver for et tett og nært samarbeid innen handel, industri, miljøvern, turisme, utdanning og forskning. Vi vil derfor opprette et sterkt forpliktende bilateralt samarbeid med Israel, og forplikte oss til å forsvare Israels legitime rettigheter som et jødisk nasjonalhjem innenfor trygge grenser, med demokratiske rettigheter, personlig frihet og nasjonal selvråderett.

Israel er en demokratisk rettsstat. Konflikten i området må først og fremst løses av partene selv, men Partiet De Kristne mener Norge som en forkjemper for fred og demokrati må sette krav til alle partene i området til å stanse all terror, og anerkjenne hverandres rett til å eksistere. Alle forsøk på å løse konflikten i Midtøsten må bygge på en helhetlig forståelse av situasjonen, og et sannferdig forhold til historie og folkerett.

Partiet De Kristne vil bekjempe enhver form for antisemittisme i Norge og i verden forøvrig, også den moderne varianten der staten Israel erstatter den vandrende jøden som verdens syndebukk. Vi vil i skrift og tale bekjempe alle antydninger om at jøder skal fratras rettigheter som andre deler av befolkningen nyter godt av, enten det er snakk om retten til å bygge og bo, til å inneha bestemte yrker eller til å bevege seg fritt. Vi vil også bekjempe politiske og religiøse fordreininger av sannheten om jøders historie, kultur og religionsutøvelse og motarbeide alle former for antisemittisk motivert aktivisme.

For oss er det en selvfølge at Israel som andre frie og selvstendige land har rett til selv å velge sin hovedstad. Vi vil derfor flytte den norske ambassaden til hovedstaden Jerusalem med umiddelbar virkning.

Partiet De Kristne vil:

- Støtte Israel som eneste fungerende demokrati i området
- Støtte jøders rett til å bosette seg i hele sitt nasjonalhjem, etter gjeldende folkerett vedtatt i San Remo i 1922
- Utvikle nære bilaterale forbindelser med Israel innen forskning, handel, industri, utdanning og turisme
- Tilby ønsket kompetanse til Israel innen olje og gass
- Sette krav til partene i området om at all terror må opphøre
- Kreve at omkringliggende land anerkjenner Israels rett til å eksistere i fred og trygghet
- Være pådrivere for en konstruktiv løsning for alle nasjoner i området
- Stille krav til arabiske land om å ta ansvar for Palestina-arabiske flyktninger i eget land
- Trekke Norge ut av Giverlandsgruppen, og stanse alle pengeoverføringer til terrororganisasjoner og organisasjoner som er preget av korrupsjon og manglende åpenhet
- Støtte jøders rett til å be på tempelplassen

16.6 Bistand

Partiet De Kristne mener Norge bør bruke av sin rikdom til å hjelpe trengende i andre deler av verden. Den tradisjonelle forståelsen av bistand bør imidlertid vike for mer fokus på norske investeringer i de aktuelle områdene. Målet må være å styrke industri og næringsliv i mottakerlandene. Partiet De Kristne vil derfor legge ned det eksisterende bistandsbudsjettet og opprette et eget utenlandsbudsjett, med fokus på risikovillig investering i utenlandsk næringsutvikling.

For å demokratisere norsk innsats til gode formål over hele verden, vil vi innføre en ordning der hver skatteyder selv kan bestemme hvor deres del av hjelpen skal gå. 1% av inntektsskatten skal øremerkes bistand, og man kan selv bestemme hvor pengene skal gå. Alle ideelle organisasjoner og menigheter som driver humanitært arbeid eller evangelisk forkynnelse kan stå som mottaker. Slik unngår man at norske skattepenger går til korrupte regimer eller brukes til å fremme norske politikeres internasjonale karriere.

Partiet De Kristne vil også styrke Norges kapasitet til å yte umiddelbar hjelp i nødrammede

områder. Der det er naturlig, vil vi kanalisere hjelpen gjennom menigheter og organisasjoner som allerede rår over egnede apparater i de aktuelle områdene. Disse aktørene kjenner kulturen, vet hvor skoen trykker og har ofte omfattende nettverk på lokalt nivå. Midlene kan derfor formidles målrettet og effektivt, og med stor mulighet for kontroll i etterkant.

Partiet De Kristne vil:

- Flytte fokus fra bistand til investeringer og økonomisk partnerskap
- Gjøre om bistandsbudsjettet til et utenlandsbudsjett med fokus på investering i utenlandsk næringsutvikling
- Kanalisere nødhjelp gjennom private organisasjoner med gode løsninger og etterrettelig dokumentasjon
- Kreve redegjørelse for pengebruk og dokumentasjon av resultater på prosjekter som har mottatt offentlige midler. Denne oppgaven legges til Riksrevisjonen.
- Legge press på land der tros- og ytringsfriheten er truet
- Være tydelige på egne verdier i møte med representanter fra andre land og kulturer